

સુરત જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લી.

પોસ્ટ બોક્સ નં. ૫૦૧, સુમુલ ડેરી, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૮ (ગુજરાત)
 ફોન : ૦૨૬૧ ૨૫૩૦૬૩/૨૫૧૦૨૦૦, E-mail: root@sumul.coop Web : www.sumul.coop

Printed by : Shreeji Layouts & Paper
 0261-251132 / 1000000

સુરત જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લી.
 સુમુલ ડેરી, સુરત-૩૯૫૦૦૮.

૬૫^{મો} વાર્ષિક અહેવાલ **સુમુલ**
 વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬

સુરત જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લી., સુમુલ ડેરી, સુરત.
 ગુજરાત સરકાર પ્રોત્સાહિત

“દેશી પશુ સંવર્ધન વિકાસ કેન્દ્ર લોકાર્પણ સમારોહ
 ઉદ્ઘાટન
શ્રીમતિ આનંદીબેન પટેલ
 મંત્રી, મુખ્યમંત્રીની, ગુજરાત રાજ્ય
 સહવાચ. તા. માંડવી જિ. સુરત

તારીખ - ૧૦/૦૮/૨૦૧૫

સુરત જિલ્લા સહકારી દુધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ

સુમુલ પો.બો.નં.૫૦૧, સુરત - ૩૯૫૦૦૮ (ગુજરાત)

નોટિસ

આથી ખબર આપવામાં આવે છે કે, સુરત જિલ્લા સહકારી દુધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડના સભાસદોની ૬૫ મી વાર્ષિક સાધારણ સભા તા. ૨૮ મી જુન ૨૦૧૬ ને મંગળવાર ના રોજ સવારે ૧૦.૦૦ કલાકે શ્રી ચરોતરીયા લેઉવા પાટીદાર સેવા સમાજ ટ્રસ્ટ, મુ. ગંગાધરા, તા. પલસાણા. જિ. સુરત. ખાતે નીચે જણાવેલ કામો કરવા માટે મળશે, તો તેમાં મંડળીના અધિકૃત પ્રતિનિધિશ્રીને હાજર રહેવા વિનંતી છે.

કાર્યસૂચિ

- ૧ દિવંગતોને શ્રદ્ધાંજલી આપવા બાબત.
- ૨ ગત સાધારણ સભાની કાર્યવાહીની નોંધને બહાલી આપવા બાબત.
- ૩ વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬ દરમ્યાન અંદાજપત્રમાં દર્શાવેલ જોગવાઈઓ સામે થયેલ ખરેખર ખર્ચની નોંધ લેવા બાબત.
- ૪ તા. ૩૧/૩/૨૦૧૬ ના રોજ પૂરા થયેલા હિસાબી વર્ષનો નિયામક મંડળનો અહેવાલ તથા સ્પેશ્યલ ઓડિટર (મિલ્ક), મિલ્ક ઓડિટ ઓફિસ, સુરત અને એન.સી. મજીઠીયા (પાર્ટનર-મેસર્સ એ.ડી.રૂપારેલ કુ. સી.એ-અમદાવાદ) સુરતે પ્રમાણિત કરેલું સરવૈયું, વ્યાપાર તથા નફા-નુકશાન ખાતાને બહાલી આપવા બાબત.
- ૫ નિયામક મંડળે ભલામણ કરેલ નફાના ફાળવણીને મંજૂરી આપવા બાબત.
- ૬ સંઘનું સને ૨૦૧૬-૨૦૧૭ ના વર્ષનું અંદાજ પત્ર મંજૂર કરવા બાબત.
- ૭ સ્પેશ્યલ ઓડિટરશ્રી (મિલ્ક), મિલ્ક ઓડિટ ઓફિસ, સુરતના અને એન.સી. મજીઠીયા (પાર્ટનર-મેસર્સ એ.ડી.રૂપારેલ કુ. સી.એ-અમદાવાદ) સુરતના ઓડિટ રિપોર્ટ વાંચનમાં લેવા બાબત.
- ૮ સંસ્થામાં આવતા દૂધના ટેન્કરો ખાલી કરવા તથા ઓટોમેટિક સિઆઈપી કરવા માટે અને પ્રોસેસ વિભાગ અને પાઉચ સેક્શનમાં કરવામાં આવી રહેલ ઓટોમેશનને મંજૂરી આપવા બાબત.
- ૯ સંસ્થાના નાણાંનું રોકાણ અતિ આધુનિક બેંકરીની સ્થાપના કરવા માટે મંજૂરી આપવા બાબત.
- ૧૦ સંઘના પેટા કાયદાની કલમ - ૬ ની મર્યાદામાં રહી બહારથી કરજ કરવાની હદ નક્કી કરવા બાબત.
- ૧૧ નિયામક મંડળની સભા તેમજ પેટા સમિતિઓની સભાઓમાં હાજરી માટેનું મુસાફરી ભથ્થું તથા દૈનિક ભથ્થું નક્કી કરવા બાબત.
- ૧૨ પ્રમુખશ્રી યા તેમની મંજૂરીથી અન્ય જે કાંઈ રજૂ કરવામાં આવે તે.

સુમુલ ડેરી.
સુરત. ૩૯૫ ૦૦૮
તા. ૧૪/૦૬/૨૦૧૬

નિયામક મંડળના આદેશથી..
જયેશ એચ. દેસાઈ
મેનેજિંગ ડિરેક્ટર

સુરત જિલ્લા સહકારી દુધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ

સુમુલ પો.બો.નં.૫૦૧, સુરત - ૩૯૫૦૦૮ (ગુજરાત)

ટેલીફોન : ૨૫૩૭૬૯૩, ૨૫૩૧૬૬૬, ૨૫૩૧૧૩૭, ૬૭૧૦૨૦૦
ફેક્સ : ૦૨૬૧-૨૫૩૩૫૭૨
મંડળી સભાસદ : ૮૨૨

નોંધણી ક્રમાંક : પી.ટી. ૬૮૮ તા. ૨૨-૮-૫૧
ઓડિટ વર્ગ : 'અ'
વ્યક્તિ સભ્ય : ૬

૬૫મો વાર્ષિક અહેવાલ ૨૦૧૫-૧૬

નિયામક મંડળ : ૨૦૧૫-૧૬

૧	શ્રી રાજેશકુમાર કાંતિલાલ પાઠક મુ.પો. મોસાલી તા. માંગરોળ જી. સુરત. ૩૯૪૪૨૧ પ્રમુખ	પ્રતિનિધિ, મોસાલી દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૮૨૫૧ ૦૭૫૩૦ / ૯૮૭૯૨ ૦૭૫૩૦
૨	શ્રી રિતેશભાઈ અમરસિંહ વસાવા મુ.પો. વાડી તા. ઉમરપાડા, જી. સુરત ઉપપ્રમુખ	પ્રતિનિધિ, વાડી દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૯૦૯૩ ૭૪૮૪૮
૩	શ્રી માનસિંહભાઈ કલ્યાણજીભાઈ પટેલ મુ.પો. વાંસકુઈ તા. મહુવા. જી. સુરત	પ્રતિનિધિ, વાંસકુઈ દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૯૭૯૮ ૭૫૩૦૧
૪	શ્રી પ્રવિણભાઈ નમલાભાઈ ગામીત ગોરાયા ફળીયાં મુ.પો.તા. વ્યારા. ૩૯૪૬૫૦ જી. તાપી	પ્રતિનિધિ, વ્યારા. દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૯૭૯૪ ૮૪૩૦૦
૫	શ્રી અરવિંદભાઈ સીંગાભાઈ ગામીત મુ.પો. પીપળકુવા. તા. સોનગઢ ૩૯૪૬૬૦ જી. તાપી	પ્રતિનિધિ, પીપળકુવા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૪૨૬૮ ૬૯૩૮૮
૬	શ્રી જયેશભાઈ નટવરભાઈ પટેલ મુ. દેલાડ પો. સાયણ તા. ઓલપાડ. ૩૯૪૫૪૦ જી. સુરત.	પ્રતિનિધિ, દેલાડ દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૯૭૯૯ ૧૧૬૬૬
૭	શ્રી નરેશભાઈ ભીખાભાઈ પટેલ મુ. પો. બુટવાડા તા. વાલોડ જી. તાપી.	પ્રતિનિધિ, બુટવાડા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૮૨૫૮ ૭૩૬૦૬
૮	શ્રી ભરતસિંહ ગુમાનસિંહ સોલંકી મુ.પો. ડાંભા, તા. પલસાણા. ૩૯૪૩૧૫ જી. સુરત	પ્રતિનિધિ, ડાંભા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૯૭૯૫ ૦૦૦૫૫
૯	શ્રી અજીતભાઈ જગુભાઈ પટેલ મુ.પો. ખરવાસા, તા. ખારડોલી. જી. સુરત	પ્રતિનિધિ, ખરવાસા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૮૭૯૫ ૨૪૮૪૩
૧૦	શ્રી ભરતભાઈ સુદામભાઈ પટેલ મુ.પો. વેલ્લા, તા. નિઝર. જી. તાપી	પ્રતિનિધિ, વેલ્લા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૮૦૦૦૮ ૭૧૦૬૫

૧૧	શ્રી સુનિલભાઈ રતનજીભાઈ ગામીત મુ. જામકી તા. ઉચ્છલ. ૩૯૪૩૭૫ જી. તાપી.	પ્રતિનિધિ, જામકી દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૬૮૭૦ ૫૬૧૦૮
૧૨	શ્રી બળવંતભાઈ મોરારભાઈ પટેલ મુ.પો. ચોયાંસી તા. કામરેજ, જી. સુરત.	પ્રતિનિધિ, ચોયાંસી દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૭૨૫૩ ૪૨૧૩૩
૧૩	શ્રી અનંતભાઈ જગુભાઈ પટેલ મુ.પો. હજીરા. તા. ચોયાંસી. જી. સુરત.	પ્રતિનિધિ, હજીરા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૮૨૫૭ ૬૫૪૭૦
૧૪	શ્રી રેસાભાઈ વસાભાઈ ચૌધરી મુ.પો. સઠવાવ, તા. માંડવી. ૩૯૪૩૧૫ જી. સુરત.	પ્રતિનિધિ, સઠવાવ દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૮૭૯૬ ૭૪૭૯૩
૧૫	શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ શિવપ્રસાદ ઉપાધ્યાય મુ.પો. પાટી, તા. ડોલવણ. જી. તાપી	પ્રતિનિધિ, પાટી દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૯૪૨૭૪ ૬૦૨૪૮
૧૬	શ્રી સંજયભાઈ બબનભાઈ સુર્યવંશી મુ.પો. આમોદા તર્કે તલોદા, તા. કુકરમુંડા. જી. તાપી	પ્રતિનિધિ, આમોદા તર્કે તલોદા દુધ ઉ.સ.મં.લિ. મોબાઈલ- ૭૮૭૮૫ ૦૧૧૩૦
૧૭	શ્રી જિલ્લા રજીસ્ટ્રાર, સહકારી મંડળીઓ, સુરત.	પ્રતિનિધિ, શ્રી રજીસ્ટ્રાર, સહકારી મંડળીઓ, ગુજરાત રાજ્ય
૧૮	શ્રી મિનેષભાઈ શાહ	પ્રતિનિધિ, નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ, આણંદ.
૧૯	શ્રી અતુલ અગ્રવાલ / શ્રી હિમાંશુ ભટ્ટ	પ્રતિનિધિ, ગુજરાત કો.ઓપ.મિલ્ક માર્કેટીંગ ફેટરેશન લિમિટેડ, આણંદ.
૨૦	શ્રી જયેશભાઈ હર્ષદરાય દેસાઈ	મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, એક્સ ઓફિસીયો, મેમ્બર સેક્રેટરી. સુમુલ ડેરી, સુરત. મોબાઈલ- ૯૯૭૯૯ ૨૨૧૨૨.

બેંકર્સ

ધી સુરત ડિસ્ટ્રિક્ટ કો. ઓપરેટીવ બેંક લિ.
સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા, સુરત
એક્ષીસ બેંક, સુરત
દેના બેંક, સુરત
આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ.બેંક, સુરત
બેંક ઓફ ઈન્ડિયા, સુરત
એચ. ડી. એફ.સી. બેંક, સુરત
કોટક મહિન્દ્રા બેંક, સુરત

ઓડિટર્સ

શ્રી એચ.સી. ચૌધરી
શ્રી સ્પેશ્યલ ઓડિટર (મિલ્ક) મિલ્ક ઓડિટ ઓફિસ,
મેસર્સ એ.ડી. રૂપારેલ એન્ડ કું.
ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ (ફર્મ રજીસ્ટ્રેશન નં. ૧૨૬૧૯૪૦)
સી.એ. એન.સી મજીથીયા - પાર્ટનર
મેમ્બરશીપ નં. ૧૧૨૦૯૦ પેનલ નં. ૪૨૪

પ્રગતિ દર્શાવતી માહિતી (વિગત)

વર્ષ	મંડળીઓ	મંડળીઓ પાસેથી મેળવેલ દૂધ (કિલોગ્રામમાં)	દર કિલો ફેટે ચૂકવેલ ભાવ	સભાસદ સંખ્યા (મંડળી)	મંડળીના પોતાના દૂધ ખરીદ કેન્દ્રના પાકા મકાનો	એનીમલ હસબન્ડરી તાલીમાર્થી સંખ્યા	કૃત્રિમ બીજદાન સંખ્યા	ગર્ભધારણ ચિકિત્સા ના કેસો	ફરતા પશુ દવાખાના ની સંખ્યા	ફરતા પશુ દવાખાના દ્વારા પશુઓની સારવારના કેસો	સ્પેશ્યલ વેટરનરી વિજીટના કેસો	સુમુલ દાણ વેચાણ (મે.ટન)	થીજવેલા વિયંદાન કેન્દ્રો
૧૯૮૯-૯૦	૭૬૫	૭,૯૯,૯૧,૯૫૧	૯૧.૬૭	૧,૪૨,૧૬૫	૧૪૨	૩૧	૮,૩૨૩	૧૧,૦૧૫	૧૩	૯૯,૧૯૭	૫,૨૭૭	૬૨,૮૭૨	૮૬
૧૯૯૦-૯૧	૭૮૦	૯,૩૯,૨૦,૦૧૭	૯૫.૬૭	૧,૪૫,૫૨૦	૧૬૦	૧૦	૧૦,૨૩૨	૧૬,૨૦૬	૧૪	૧,૩૭,૭૭૮	૫,૫૩૩	૬૦,૬૯૮	૮૫
૧૯૯૧-૯૨	૭૯૮	૯,૭૦,૮૨,૫૩૬	૧૧૫.૭૩	૧,૫૦,૧૮૦	૨૦૫	૧૪	૧૦,૫૮૪	૧૫,૦૮૮	૧૪	૧,૪૭,૮૫૬	૭,૦૭૪	૬૧,૫૫૩	૯૪
૧૯૯૨-૯૩	૮૩૦	૯,૮૮,૮૨,૯૫૯	૧૨૮.૪૫	૧,૫૬,૪૪૮	૩૨૩	૨૬	૮,૩૯૧	૨૦,૦૮૪	૧૪	૧,૨૮,૧૮૫	૬,૩૭૫	૫૪,૪૬૬	૧૦૧
૧૯૯૩-૯૪	૮૪૯	૧૧,૨૨,૮૦,૩૧૧	૧૩૨.૪૬	૧,૫૮,૦૮૮	૩૩૦	૨૮	૧૧,૦૭૯	૨૨,૧૧૪	૧૬	૧,૫૧,૪૯૦	૮,૨૭૮	૫૬,૨૮૧	૬૫
૧૯૯૪-૯૫	૮૬૪	૧૦,૮૪,૨૯,૮૭૧	૧૫૧.૧૩	૧,૫૯,૯૨૭	૩૩૫	૫૫	૧૦,૬૯૨	૨૦,૯૨૪	૧૬	૧,૪૯,૫૨૯	૮,૨૫૭	૫૭,૨૮૬	૬૮
૧૯૯૫-૯૬	૯૦૦	૧૧,૬૯,૬૬,૦૯૩	૧૭૬.૭૫	૧,૬૫,૩૧૨	૩૬૧	૨૨	૧૬,૮૧૫	૩૩,૨૩૯	૧૭	૧,૭૬,૩૯૭	૧૦,૨૫૮	૬૧,૬૬૮	૭૭
૧૯૯૬-૯૭	૯૧૫	૧૬,૦૯,૨૯,૭૩૬	૧૭૯.૬૮	૧,૯૮,૫૦૬	૩૭૬	૩૪	૨૧,૦૬૭	૩૯,૯૨૧	૧૯	૨,૪૦,૧૧૭	૧૭,૭૫૨	૬૯,૨૦૨	૮૩
૧૯૯૭-૯૮	૯૪૦	૧૮,૭૭,૯૬,૨૯૩	૧૮૪.૬૭	૨,૦૩,૯૦૬	૩૯૮	૮	૨૨,૮૦૭	૪૯,૦૪૭	૧૯	૩,૧૩,૩૧૧	૨૧,૧૨૮	૮૨,૫૯૭	૮૯
૧૯૯૮-૯૯	૯૫૩	૧૭,૭૫,૩૫,૯૮૦	૧૯૫.૦૦	૨,૦૪,૨૦૫	૪૧૫	૧૯	૨૩,૭૩૪	૫૧,૬૬૫	૨૧	૩,૩૭,૯૯૭	૨૭,૫૯૭	૮૩,૪૪૧	૮૯
૧૯૯૯-૦૦	૯૬૦	૧૮,૫૬,૮૧,૩૧૦	૧૯૯.૦૦	૨,૦૫,૫૪૬	૪૭૦	૨૩	૩૩,૫૦૫	૫૫,૨૧૬	૨૧	૩,૭૧,૩૮૪	૩૦,૫૯૬	૮૨,૨૬૪	૧૦૦
૨૦૦૦-૦૧	૯૬૮	૨૦,૫૮,૪૦,૨૮૦	૨૦૨.૦૦	૨,૦૭,૨૫૮	૫૯૧	૨૫	૪૫,૩૯૧	૪૧,૪૦૮	૨૧	૪,૭૫,૭૮૧	૩૩,૯૮૨	૮૬,૮૮૬	૧૦૭
૨૦૦૧-૦૨	૯૭૭	૧૯,૮૧,૬૨,૬૬૯	૨૦૫.૦૦	૨,૦૯,૨૦૮	૬૭૭	૫૯	૫૨,૨૫૧	૭૩,૨૭૮	૨૧	૫,૧૪,૬૨૦	૩૯,૩૩૭	૯૬,૬૬૩	૧૧૫
૨૦૦૨-૦૩	૯૯૪	૨૧,૧૨,૬૩,૫૨૨	૨૦૭.૯૨	૨,૧૩,૭૧૦	૭૪૯	૬૬	૬૬,૪૮૫	૮૩,૮૪૧	૨૨	૪,૯૯,૪૦૩	૪૨,૫૨૧	૯૧,૯૦૭	૧૨૫
૨૦૦૩-૦૪	૧,૦૦૬	૨૦,૭૩,૦૨,૨૮૬	૨૧૬.૦૦	૨,૧૭,૬૧૫	૭૭૪	૭૦	૮૩,૭૬૫	૯૩,૩૨૬	૨૧	૫,૯૨,૨૦૦	૫૫,૨૨૦	૧,૦૧,૪૯૨	૧૪૦
૨૦૦૪-૦૫	૧,૦૪૧	૨૩,૦૩,૯૨,૪૩૩	૨૨૭.૦૦	૨,૧૮,૯૭૫	૮૦૯	૮૬	૧,૨૩,૪૩૫	૯૪,૪૦૦	૨૨	૫,૦૬,૮૯૭	૬૧,૨૯૯	૯૯,૯૭૨	૧૬૨
૨૦૦૫-૦૬	૧,૦૪૮	૨૫,૧૭,૪૬,૬૨૯	૨૩૩.૦૦	૨,૨૧,૦૫૭	૮૮૧	૧૨૭	૧,૪૦,૧૨૦	૧,૧૮,૩૦૪	૨૨	૪,૪૮,૭૯૭	૭૯,૯૫૩	૧,૦૬,૪૯૧	૧૬૫
૨૦૦૬-૦૭	૧,૦૫૧	૨૪,૦૭,૮૪,૧૬૭	૨૫૩.૦૦	૨,૨૨,૨૦૭	૮૮૬	૧૩૭	૧,૬૪,૮૬૨	૧,૩૯,૮૯૪	૨૨	૪,૪૧,૧૦૫	૬૬,૮૦૬	૧,૨૫,૮૦૬	૧૭૬
૨૦૦૭-૦૮	૧,૦૫૫	૨૪,૩૩,૩૭,૦૨૧	૨૯૫.૦૦	૨,૨૩,૨૦૭	૮૯૧	૧૦૬	૧,૯૪,૩૨૫	૧,૬૩,૪૯૫	૨૨	૪,૮૮,૬૨૮	૯૬,૬૦૨	૧,૧૫,૮૬૧	૨૦૧
૨૦૦૮-૦૯	૧,૦૬૩	૨૮,૨૮,૭૦,૮૭૬	૩૧૮.૦૦	૨,૨૪,૪૩૭	૯૧૦	૬૦	૨,૩૮,૧૪૨	૧,૭૮,૭૪૧	૨૨	૫,૪૯,૨૮૫	૧,૧૫,૧૫૪	૧,૩૧,૧૦૦	૨૨૬
૨૦૦૯-૧૦	૧,૦૬૮	૨૯,૫૦,૬૯,૧૬૨	૩૫૦.૦૦	૨,૨૫,૩૮૯	૯૧૫	૮૦	૨,૭૦,૭૧૪	૨,૧૧,૪૮૭	૨૨	૬,૧૪,૪૫૬	૧,૩૬,૧૦૪	૧,૩૯,૨૫૪	૨૪૩
૨૦૧૦-૧૧	૧,૦૬૮	૨૯,૬૪,૫૬,૦૬૯	૪૧૦.૦૦	૨,૨૮,૧૬૪	૯૩૪	૪૪	૩,૧૮,૩૫૨	૨,૫૨,૮૫૩	૨૨	૬,૫૬,૯૫૧	૧,૨૫,૮૨૭	૧,૪૦,૪૩૮	૨૫૫
૨૦૧૧-૧૨	૧,૦૭૬	૩૨,૬૦,૮૩,૯૯૦	૪૮૫.૦૦	૨,૨૮,૯૨૪	૯૪૦	૭૩	૩,૫૨,૩૮૧	૨,૯૧,૧૪૨	૨૨	૪,૭૪,૪૦૬	૧,૩૭,૫૮૫	૧,૫૦,૩૮૫	૨૬૨
૨૦૧૨-૧૩	૧,૦૮૦	૩૯,૭૯,૯૮,૬૬૯	૫૧૧.૦૦	૨,૨૯,૪૫૬	૯૪૮	૧૦૩	૩,૯૩,૩૮૮	૧,૮૧,૯૦૬	૨૩	૫,૫૧,૮૧૯	૧,૩૫,૪૯૯	૧,૬૩,૩૫૬	૨૬૯
૨૦૧૩-૧૪	૧,૦૯૫	૩૯,૦૩,૨૦,૧૦૭	૫૬૮.૦૦	૨,૩૦,૪૦૬	૯૫૪	૧૨૧	૪,૦૧,૧૩૩	૩,૨૮,૫૪૭	૨૩	૪,૫૭,૭૪૧	૧,૨૬,૦૬૩	૧,૩૩,૭૦૯	૨૯૭
૨૦૧૪-૧૫	૧,૧૨૫	૪૦,૫૧,૬૧,૫૯૬	૬૨૨.૫૦	૨,૩૩,૧૫૧	૯૮૪	૧૪૪	૪,૪૩,૭૪૦	૩,૪૮,૫૨૬	૨૩	૫,૬૯,૫૬૧	૧,૧૯,૭૨૪	૧,૩૬,૩૪૧	૩૪૫
૨૦૧૫-૧૬	૧,૧૪૧	૫૦,૧૨,૩૮,૫૧૪	૬૯૧.૦૦	૨,૩૫,૩૦૧	૧,૦૦૯	૯૦	૪,૬૪,૩૦૫	૩,૬૧,૧૬૨	૨૬	૫,૪૪,૯૦૧	૧,૨૬,૬૩૯	૧,૩૪,૬૧૧	૩૯૮

તા. ૨૮/૦૬/૨૦૧૬ નાં રોજ મળનાર સંઘની ૬૫મી વાર્ષિક સાધારણ સભામાં રજૂ કરવા માટે સંઘના નિયામક મંડળની તા. ૦૮/૦૬/૨૦૧૬ નાં રોજ મળેલ સભા એ મંજૂર કરેલ અહેવાલ.

પ્રમુખશ્રી નું નિવેદન :

વડાલા સહકારી બંધુઓ,

સંઘની ૬૫મી વાર્ષિક સાધારણ સભામાં હાજર રહેલા સંઘ સંયોજિત સહકારી દુધ મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓનું સ્વાગત કરતા અને નિયામક મંડળે સ્વીકારેલા તેમજ ઓડિટરશ્રીએ પ્રમાણિત કરેલા અને સને ૨૦૧૫-૧૬ના વર્ષના હિસાબો અને અહેવાલ તેમજ સંઘના કામકાજ અને ગતિવિધીઓનું સંક્ષિપ્ત વૃતાંત રજૂ કરતાં ગૌરવની લાગણી અનુભવું છું.

અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન જેને પરિણામે પશુપાલન વ્યવહારને સુદઢ, પોષણક્ષમ તથા નફાકારક બનાવવા માટે સંઘે ઉત્પાદકોના હિતમાં દુધ ઉત્પાદન વધારવા તથા દુધ ઉત્પાદન ખર્ચમાં ઘટાડો કરવા માટે વિવિધ વૈજ્ઞાનિક અભિગમો સાથેની યોજનાઓ જેવી કે એફ.આઈ.પી., પેપ, પશુસંવર્ધનની કામગીરી, પશુસારવાર, ઘાસચારા વિકાસ કાર્યક્રમ, પશુઆહાર સમતોલન કાર્યક્રમ,

ચાફકટર, મિલ્કીંગ મશીન, એ.એમ.સી.એસ, બી.એમ.સી. યુનિટની વિવિધ યોજનાઓ, વૈજ્ઞાનિક ઢબે પશુપાલન તાલીમ, આઈ.સી.ડી., ઓછા વ્યાજે પશુલોન વગેરે યોજનાઓનું સફળતાપૂર્વક અમલીકરણ કરી, પશુદીઠ દૂધ ઉત્પાદન તથા દૂધ સંપાદન વધારવામાં સફળતા હાંસલ કરી છે. દેશી પશુ (ગીર ગાય) ના સંવર્ધન તથા ઉછેરને વધુ વેગવાન બનાવવા માટે પણ સંઘ દ્વારા ખૂબ જ પ્રયત્નો કરવામાં આવેલ છે. તેમજ દૂધ ઉત્પાદકોને પોષણક્ષમ ભાવો મળી રહે તે ધ્યાનમાં રાખીને આપણા દૂધ સંઘે પશુપાલકોને રૂ. ૬૯૧ કિલોકેટ ભાવ ચુકવેલ છે.

સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન ઘાસચારાના અને ખાણદાણ માટેના કાર્યામાલના ભાવો ઉંચા હોવા છતાં આપણે પશુપાલકોને નહીં નફો નહીં નુકશાનને ધોરણે સુમુલદાણ પુરુ પાડી તેઓનો દૂધ ઉત્પાદન ખર્ચ કાબુમાં રાખવામાં સફળ રહ્યા છીએ.

ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન ઐતિહાસિક દૂધ ઉત્પાદન અને સંપાદન એટલે કે કુલ ૫૦,૧૨,૩૮,૫૧૪ કિ.ગ્રા. કરી મહત્તમ પ્રવાહી દૂધનું પ્રોસેસીંગ કરી શહેરીજનોને ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળું દૂધ મળી રહે તે હેતુથી માર્કેટીંગ નેટવર્કમાં સુધારો કરી વધુમાં વધુ દૂધનું વેચાણ ૪૧,૧૮,૫૮,૪૮૩.૮૫ કરવામાં સફળતા મેળવેલ છે.

ભવિષ્યમાં દૂધ ઉત્પાદન તથા સંપાદનના વધારાને ધ્યાનમાં રાખીને જરૂરી દૂધના પ્રોસેસીંગ માટે સંઘ દ્વારા નવા પાવડર પ્લાન્ટ તથા આઈસ્ક્રીમ પ્લાન્ટનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. હાલમાં અમલી બનેલ નવા ફૂડ સેફ્ટી કાયદાને અમલ કરી મંડળી કક્ષાએ તેમજ સંઘ કક્ષાએ આપણે જરૂરી તાલીમ કાર્યક્રમો રાખી અમલીકરણ કરવામાં આવેલ છે. આમ અનેક વિપરીત પરિસ્થિતિ હોવા છતાં આપણે દૂધ ઉત્પાદકોને મહત્તમ ભાવ આપવામાં, ઉત્પાદન ખર્ચ ઘટાડવામાં તથા વિક્રમજનક દૂધની આવક મેળવવામાં સફળ રહ્યા છીએ.

૧ સંઘ સભાસદ :

હિસાબી વર્ષને અંતે સંઘ સંયોજિત થયેલ દુધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓની સંખ્યા ૮૨૨ થયેલ છે.

૨ નિયામક મંડળ :

સંઘના નિયામક મંડળના ૧૬ તાલુકાના સભ્યોની અવધિ તા. ૧૩/૦૭/૨૦૧૫ના રોજ પુરી થતા આ તમામ બેઠકો ભરવા માટે જિલ્લા રજિસ્ટારશ્રી મારફત નાયબ કલેક્ટરશ્રી સીટી પ્રાંતને જાણ કરવામાં આવી હતી તેઓશ્રી દ્વારા સહકારી કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર આ બેઠકો ચુંટણી પ્રક્રિયા દ્વારા બાકી રહેતી મુદત માટે ભરવામાં આવેલ છે. તેમજ નિયામક મંડળના સભ્યો દ્વારા પ્રમુખશ્રી અને ઉપપ્રમુખશ્રીની વરણી સંઘ ના પેટા કાયદા અનુસાર કરવામાં આવેલ છે.

૩ વ્યાપાર અને નાણાકીય સ્થિતિ :

સંઘનો કુલ વેપાર ઉથલો રૂ. ૨૫૩૭ (વેચાણ, અન્ય આવક અને સ્ટોક સાથે) કરોડ નોંધાયો છે, જે આગલા વર્ષ કરતાં ૮.૫૬ ટકા એટલે કે ૨૦૧ કરોડ વધુ છે. સંઘનું કુલ વેચાણ રૂ. ૨૨૮૩ કરોડ નોંધાયેલ છે. જે આગલા વર્ષ કરતા ૭.૩૮ ટકા વધુ એટલે કે રૂ. ૧૫૭ કરોડ વધુ છે. રૂ. ૧૮૨૦ લાખ ઘસારો, રૂ. ૧૨૦ લાખ આયકર જોગવાઈ કર્યા બાદ સને ૨૦૧૫-૧૬ ના હિસાબી વર્ષને અંતે સંઘે રૂ. ૪,૪૦,૬૮,૧૬૮/- ચોખ્ખો નફો કર્યો છે.

નિયામક મંડળે સહકારી કાયદાની જોગવાઈની મર્યાદામાં રહી ૧૫ ટકા ડીવીડંડ વહેંચવાની ભલામણ કરી છે.

૪ અન્વેષણ :

સતત અને સમવાયી ઓડિટ યોજના હેઠળ સંઘ અને દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓના ઓડિટની કામગીરી રાજ્ય સરકારે સ્થાપેલા ઓડિટ બોર્ડ દ્વારા કાર્યરત છે.

૫ દૂધ સંપાદન :

દૂધ મંડળીઓ અને દૂધ ઉત્પાદકો દ્વારા વધુ દૂધ ઉત્પાદન થકી સંપાદન થાય તેવા શુભ આશયથી સંઘ દ્વારા આપણા પશુપાલન વ્યવસાયની વિવિધ સહાયકારી યોજનાઓ, ઓછા વ્યાજ દરથી પશુ લોન સરળતાથી ઉપલબ્ધ કરાવી શકીયા છીએ. જેના પરિણામે દૂધ સંપાદનમાં નોંધપાત્ર વધારો થવા પામેલ છે. શહેરી માંગને પહોંચી વળવા અન્ય વિસ્તારોમાંથી પણ દૂધ સંપાદન કામગીરી હાથ ધરવામાં આવેલ છે. અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન કુલ ૫૦,૧૨,૩૮,૫૧૪ કિલો દૂધ સંપાદન થયેલ છે જે ગત વર્ષની સરખામણી માં ૨૩.૭૧ ટકા વધારો સુચવે છે. દૂધ વ્યવસાયને વધુ પોષણક્ષમ બનાવવાના કેન્દ્રગામી કાર્યવાહીના પરિણામે ગત વર્ષ પ્રતિ કિલો ફેટે ચુકવેલ રૂ. ૬૨૨.૫૦ ની સરખામણીમાં અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન ૧૧ ટકાના વધારા સાથે રૂ. ૬૯૧ આપી શકયા છીએ.

વિગત	૨૦૧૪-૧૫	૨૦૧૫-૧૬
ગાયનું દૂધ કિલોગ્રામ	૨૭,૩૩,૮૮,૭૨૫	૩૪,૧૦,૦૬,૪૧૬
ભેંસનું દૂધ કિલોગ્રામ	૧૩,૧૭,૭૨,૮૭૧	૧૬,૦૨,૩૨,૦૮૮
કુલ દૂધ કિલોગ્રામ	૪૦,૫૧,૬૧,૫૯૬	૫૦,૧૨,૩૮,૫૧૪
કુલ કિલો ફેટ	૨,૦૫,૩૧,૦૩૩	૨,૫૧,૬૯,૯૬૩
કુલ કિલો એસ.એન.એફ.	૩,૫૨,૦૯,૦૮૭	૪,૩૫,૧૧,૮૩૨

૬ માર્કેટીંગ / સેલ્સ :

અનું.	વિગત	કુલ લીટર / કીલો	ટકા માં વધારો
૧	સંઘ કુલ દૂધ વેચાણ (લિટર)	૪૧,૧૮,૫૯,૪૯૩.૯૫	૪.૫૮%
૨	સુરત શહેર દૂધ વેચાણ (લિટર)	૩૫,૧૫,૩૬,૧૦૧.૯૫	૩.૫૩%
૩	છાશ વેચાણ (લિટર)	૪,૯૪,૭૨,૯૮૬.૩૦	૨૧.૮૪%
૪	દહી વેચાણ (કિલો)	૨૬,૯૯,૬૩૩.૨૦	૨૬.૨૬%
૫	ધી વેચાણ (લિટર)	૩૯,૫૭,૬૧૨.૦૦	૪.૫૬
૬	પનીર વેચાણ (કિલો)	૭,૩૮,૦૦૩.૨૦	૧૮.૫૪

આ વાર્ષિક અહેવાલ વર્ષ દરમ્યાન ૮.૦૪% (દૂધ/છાશ + પ્રોડક્ટ વેચાણ) નો ઉચલો વધુ કરી શકયા છીએ, જેમાં સુરતના દૂધ વેચાણમાં ૩.૫૩% નો વધારો થયેલ છે. આખા વર્ષ દરમ્યાન મહારાષ્ટ્ર તથા સૌરાષ્ટ્રથી ખુબ મોટા પ્રમાણમાં સસ્તુ દૂધ બજારમાં આવ્યું તથા છેલ્લા દસ વર્ષની સૌથી મોટી “પ્રાઈસ વોર” દૂધ અને દૂધની બનાવટોમાં અનુભવ કરી જેમાં ભાવની સાતત્યતા આપણે જાળવી શકયા છીએ.

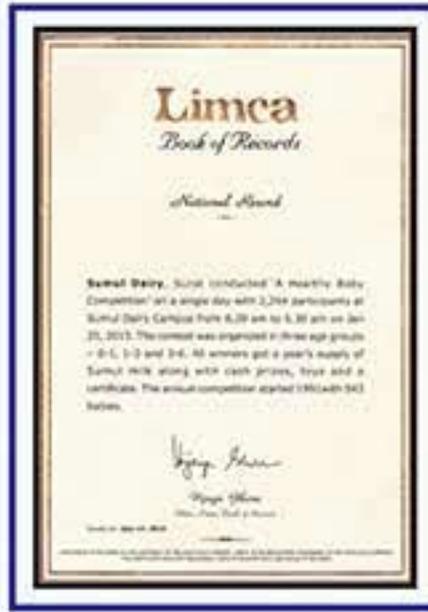
આ વર્ષનું મહત્તમ દૂધનું દૈનિક વેચાણ ૧૨,૧૨,૩૬૫ લીટર પહોંચ્યું હતું અને મહત્તમ છાસનું દૈનિક વેચાણ ૨,૦૮,૪૬૪ લીટર પહોંચ્યું હતું, જ્યારે વર્ષ દરમ્યાન સુરતમાં ૩.૫૩% દૂધના વેચાણમાં વધારો કરેલ છે. આખા વર્ષ દરમ્યાન મીઠાઈના વેચાણમાં ૪.૫૫% અને શ્રીખંડના વેચાણમાં ૫.૯૪% વધુ કરેલ છે.

દૂધ સંજીવની યોજના :

વર્ષ દરમ્યાન આપેલ કુલ દુધ (લીટર)	વર્ષ દરમ્યાન સરકારશ્રી તરફથી મળેલ નાણા (રૂ. પૈસા.)
૨૩,૯૮,૬૮૨.૪૦	૧૦,૭૪,૫૫,૫૮૦.૦૦

ગુજરાત સરકારની ટ્રાયબલ સબપ્લાન યોજના અને સુરત જિલ્લા પંચાયત આઈ.સી.ડી.એસ દ્વારા સુરત અને તાપી જિલ્લામાં દૂધ સંજીવની યોજના અંતર્ગત બાળકોને દૂધ અપાય છે. જે એક ભગીરથ કાર્ય સુમુલ ડેરી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ છે, જે કારણે અંતયાળ ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રહેતા કુપોષિત બાળકોને પોષણ મળી રહે છે.

સુમુલ તંદુરસ્ત બાળ સ્પર્ધા :-

સુમુલ તંદુરસ્ત બાળ સ્પર્ધામાં એક જ દિવસમાં સૌથી વધુ બાળ સ્પર્ધકોને સમાવવા બદલ રાષ્ટ્રીય કક્ષાનો સૌથી ઉચ્ચ એવોર્ડ “લીમ્કા બુક ઓફ રેકોર્ડસ” માં સ્થાન મેળવ્યું છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય ચિત્રકલા સ્પર્ધા :-

જાપાન ખાતે થયેલ ૨૩મી એન્યુઅલ વર્લ્ડ ચીલ્ડ્રન પીકચર કોન્ટેસ્ટમાં તારીખ: ૧લી, જૂનથી ૬ થી ૧૫ વર્ષના બાળકોની સ્પર્ધા જાપાનની IE-NO-HIKARI એસોસીએશન તથા ઈન્ટરનેશનલ કો-ઓપરેટીવ એલાયન્સ (ICA) આયોજીત તથા NCUI સંકલિત ૭૭ દેશોમાંથી ૨૬,૨૮૮ બાળકોએ ભાગ લીધો હતો, જેમાંથી ૨૦૦ બાળકો આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ઈનામને પાત્ર થયા હતા. ભારત દેશમાંથી કુલ ૭ બાળકો અને તે પૈકી સુમુલ ડેરી થકી કુ.પુજા એસ. પ્રજાપતિને ઓનરેબલ મેન્શન મળ્યું હતું જે સુમુલ ડેરીએ છેલ્લા ૨૪ વર્ષથી કરેલ પ્રયાસનું ગોરવરૂપ પ્રદાન છે.

સુમુલ ડેરીની વીઝીટ :

સુરત શહેર અને ગ્રામ્ય વિસ્તારની શાળાઓ પૈકી કુલ ૨૫૬ શાળાઓના ૨૭,૯૫૭ બાળકોએ સુમુલ ડેરીની મુલાકાત લઈ સુમુલ ડેરીની પ્રોસેસ અંગેની માહિતીઓ મેળવી હતી.

૭ દૂધ મંડળીઓ અને દૂધ ઉત્પાદક વિકાસ લક્ષી કાર્યક્રમો :

૭.૧ ઓટોમેટીક મીલ્ક કલેક્શન સ્ટેશન :

મંડળી કક્ષાએ સ્વચ્છ અને ઉત્તમ કક્ષાનું દૂધ એકત્ર કરવાના ઉદ્દેશ સાથે દૂધ એકત્રીકરણ દરમ્યાન સભાસદે પૂરા પાડેલ દૂધની ફેટ, ઘનતત્વ, જથ્થો અને કિંમતની વિગત દર્શાવતી દૂધની નોંધવાળી પાવતી તરત જ મળી રહેતા વિશ્વસનીયતા વધે તેવા શુભ આશયથી દૂધ મંડળી કક્ષાએ “ ઓટોમેટિક મિલ્ક કલેક્શન સ્ટેશન ” ગોઠવવામાં આવેલ છે, તેમજ મંડળીની તમામ હીસાબી કામગીરીની આધુનિક સુવિધા યુક્ત કોમ્પ્યુટર પેકેજ સદર યંત્રમાં પુરું પાડવામાં આવેલ છે. તથા મંડળીમાં દૂધ ભરતા સભાસદોને માસ અંતે તેના દૂધનો હિસાબ કોમ્પ્યુટર દ્વારા કરવામાં આવે તેવી વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે.

બલ્ક ચીલીંગ યુનીટ ધરાવતી મંડળીનાં રીસીર્વીંગની વિગત અત્રે તાત્કાલીક મળી રહે તે માટે ૪૦૦ મંડળીઓને ઓનલાઈન કરવામાં આવેલ છે તે મંડળીની રીસીર્વીંગની દરેક વિગતો અત્રે જાણી શકાય છે તથા તેમના દૂધ રીસીર્વીંગના ડેટા અત્રે સ્ટોર કરવામાં આવે છે. જેથી જ્યારે કોઈ પણ ડેટા બાબતમાં મુશ્કેલી સર્જાય તો તેની વિગત અત્રેથી મળી શકે.

વિગત	૨૦૧૫-૧૬
ઓટોમેટીક મીલ્ક કલેક્શન સ્ટેશન	૧૯૦૭
વજનકાંટા અને મીલ્કો ટેસ્ટર	૯૮
વજનકાંટા	૧૯૩

૭.૨ (અ) બલ્ક ચીલીંગ યુનીટ :

ઉત્પાદનના યોગ્ય ધોરણો ની જાળવણી અને તેનું નિયમન કરવું. દૂધ એકત્ર કરવામાં ગુણવત્તા જાળવવી અને તેનું પ્રોસેસીંગ કરવું વગેરે બાબતે સુમુલે શ્રેષ્ઠ ગુણવત્તાનું ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું છે. આંતર રાષ્ટ્રીય માપદંડ પ્રમાણે દૂધ અને દૂધની બનાવટો તૈયાર કરવા માટે દૂધ મંડળી કક્ષાએથી ઉચ્ચ ગુણવત્તા ધરાવતું દૂધ એકત્ર કરવું જરૂરી બને છે, સંધે તે બાબતે જુદી જુદી ક્ષમતા ધરાવતા ‘ બલ્ક ચીલીંગ યુનીટ ’ કાર્યરત કરેલ છે. મંડળી કક્ષાએ જ દૂધને ઠંડું કરી સંધમાં ટેન્કર મારફતે લાવી શકાય છે અને દૂધ ઉત્પાદનના સ્થળે જ ઠંડું કરવાથી દૂધની ગુણવત્તામાં સુધારો થયેલો છે તેમજ બે-ચાર ટંકનું દૂધ એકજ ટ્રીપમાં આપણી સુવિધા અને સમય મુજબ અત્રે લાવી શકાય છે. મંડળીઓને પણ તેઓના ઈચ્છિત સમયે દૂધ એકત્ર કરી તેની જાળવણી કરી શકાય એવી ગોઠવણ કરવામાં આવી છે. દૂધને તાત્કાલીક ઠંડું કરવાથી તેમાં રહેલ માઈકો જીવાણુની વૃદ્ધિ અટકે છે જેથી દૂધની ગુણવત્તા હાલમાં ૪ થી ૫ કલાકનો MBRT ધરાવતુ દૂધ સંધ ને અંદાજિત ૬૭ % જેટલુ મળે છે. જેથી આપણે ઉચ્ચ ગુણવત્તા વાળુ દૂધ માર્કેટમાં પુરું પાડી શકીએ છીએ.

વર્ષ	કાર્યરત બલ્ક ચીલીંગ યુનીટ
૨૦૧૪ - ૨૦૧૫	૪૦૮
૨૦૧૫ - ૨૦૧૬	૪૮૨

૭.૨ (બ) મંડળીઓના ISO : 9001 : 2008 સર્ટિફિકેશન :

દૂધની ગુણવત્તામાં ઉત્તમ સુધારો કરવા માટે તથા મંડળીમાં વહીવટી સુધારો કરવા માટે મંડળીનાં ISO : 9001 : 2008 નું આંતર રાષ્ટ્રીય ધારાધોરણવાળું સર્ટિફિકેટ ૨૦૧૫-૧૬ માં ૮૧ મંડળીઓએ પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત કરેલ છે. જેમાં મંડળીના પ્રમુખશ્રી, ઉપપ્રમુખશ્રી, મંત્રીશ્રી, કર્મચારીઓ, કારોબારી સદસ્યોશ્રી અને સભાસદોનો સુંદર સહકાર મળેલ છે. હાલમાં આપણાં સંઘમાં નીચે જણાવેલાં તાલુકા પ્રમાણે ISO : 9001 : 2008 દસ્તાવેજવાળી મંડળીઓ છે.

ક્રમ	તાલુકાનું નામ	ISO : 9001 : 2008 પ્રમાણિત મંડળીની સંખ્યા (૩૧/૦૩/૨૦૧૬ સુધી)
૧.	વ્યારા	૫૩
૨.	સોનગઢ	૫૨
૩.	માંડવી	૪૪
૪.	મહુવા	૩૯
૫.	ડોલવણ	૨૭
૬.	વાલોડ	૧૯
૭.	માંગરોલ	૦૯
૮.	બારડોલી	૦૮
૯.	ઉમરપાડા	૦૪
૧૦.	કામરેજ	૦૩
૧૧.	ઓલપાડ	૦૨
૧૨.	ચોર્યાસી	૦૧
૧૩.	પલસાણા	૦૧
	કુલ	૨૬૨

૭.૨ (ક) સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન :

દૂધ એક ખાદ્ય પદાર્થ છે તેથી તેનાં ઉત્પાદન, એકત્રીકરણ અને વહનના દરેક પગલે જો પુરતી કાળજી લેવામાં નહીં આવે તો તેની ગુણવત્તા ઉપર ખૂબ જ માઠી અસર પડે છે. દૂધ અને દૂધની બનાવટો જેવી કે ઘી, પાવડર, માખણ, પનીર, દહીં, છાશ, મીઠાઈઓ વગેરે બનાવવામાં આવે છે. કોઈ પણ બનાવટની ગુણવત્તાનો આધાર તેની પ્રક્રિયા અને કાચા માલ ઉપર રહે છે. જો કાચો માલ સારી ગુણવત્તાવાળો હોય તો છેલ્લે તૈયાર થતો માલ સારી ગુણવત્તાવાળો જ બને છે.

દૂધાળા પશુઓ દ્વારા દૂધ ઉત્પાદન કક્ષાએથી જ સ્વચ્છતાના માપદંડો જેવા કે દૂધાળા પશુની સ્વચ્છતા, તંદુરસ્ત પશુ, પશુ માવજત, દૂધ દોહન કરનારની સ્વચ્છતા, દૂધ દોહનની જગ્યા, પશુ કોઢારની સ્વચ્છતા, દૂધ દોહન વાસણ, મંડળીમાં સંપાદન કરવાના વાસણની સ્વચ્છતા, તમામ પ્રક્રિયાનો સમયગાળો ઝડપી અને સમયબદ્ધ કરવાની ફરજ ઉત્પાદકોની રહે છે. જ્યારે દૂધ એકત્રીકરણ જગ્યા, દૂધ લેવાના વાસણોની સફાઈ, બી.સી.યુ. કેન્દ્રની સ્વચ્છતાની ફરજ મંડળીના સંચાલકોની રહે છે. તેમજ દૂધ પરીવહન સમયબદ્ધ અને સુરક્ષિત સંઘ/ ચીલીંગ સેન્ટર સુધી પહોંચાડવાની ફરજ સુમુલ સંઘની રહે છે. જેની સીધી અસર દૂધની ગુણવત્તા જળવાઈ રહેવાથી સંઘ કક્ષાએ કરવામાં આવતી દૂધ પ્રક્રિયા સરળ અને ઝડપી બને છે, તેમજ દૂધ અને દૂધની “ ગુણવત્તાયુક્ત ” બનાવટો ગ્રાહકો સુધી પૂરી પાડી શકાય છે.

આપણા માટે જેમ દૂધ ઉત્તમ આહાર છે તેમ સૂક્ષ્મ જીવાણુઓ માટે પણ ઉત્તમ આહાર છે. તેથી તેઓ દૂધમાં ઝડપથી વૃદ્ધિ પામે છે અને થોડા જ કલાકોમાં દૂધને બગાડી મૂકે છે સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન વિશે સભાસદો જાણકારી મેળવીને દૂધમાં સૂક્ષ્મ જીવાણુઓના પ્રવેશ અને વૃદ્ધિ પર નિયંત્રણ મેળવી શકાય છે.

સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહક બળ પુરું પાડવા માટે સંઘ તરફથી બલ્ક ચીલીંગ યુનિટમાંથી આવતા દૂધમાં બેક્ટેરીયાની સંખ્યાના આધારે જુલાઈ - '૦૭ માસથી જો બેક્ટેરીયાની સંખ્યા ૧૫ લાખ કે તેથી ઓછી હોય તો પ્રતિલિટર ૧૦ પૈસા અને જો બેક્ટેરીયાની સંખ્યા ૧૬-૩૦ લાખ સુધી હોય તો પ્રતિલિટર ૫ પૈસા આપવાનું શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. દૂધની ગુણવત્તામાં વધુ સુધારો કરવા માટે ઓક્ટોબર - ૨૦૧૩ થી બેક્ટેરીયાની સંખ્યાને આધારે પ્રતિલિટર ૨૦ પૈસા અથવા પ્રતિલિટર ૧૦ પૈસા પ્રોત્સાહન માટે આપવામાં આવે છે.

ક્રમ	બેક્ટેરીયા લાખ / મિલી	પૈસા / લીટર
૧.	૦ થી ૫ લાખ સુધી	૨૦ પૈસા / લીટર
	૫ લાખ થી વધુ ૧૫ લાખ સુધી	૧૦ પૈસા / લીટર

સુમુલ ડેરી દ્વારા મંડળીની હાઈજેનીક (સંપૂર્ણ સાફ સફાઈવાળુ વાતાવરણ) સારી રીતે સચવાય તથા તે દ્વારા ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળુ દૂધ ઉત્પાદન કરી શકાય તે માટે પ્રયત્નશીલ છે.

૮ સીડી/આઈસીડી કાર્યક્રમ :

આપણી દૂધ સહકારી પ્રવૃત્તિના માધ્યમથી આપણા કાર્ય વિસ્તારમાં જોડાયેલ દૂધ ઉત્પાદકો, કમીટી સભ્યો તેમજ કર્મચારીઓ થકી સહકારી માળખાને વધુ સક્ષમ બનાવવા તેઓની ફરજો, જવાબદારીઓ અને હકકોથી વાફેક કરવા તેમજ તે દ્વારા આપણા સહકારી માળખા મારફત વિકાસ સાધવા જુદા જુદા તબક્કાના તાલીમ કાર્યક્રમો, શીબીરો, સેમીનાર, મંડળી કક્ષાના કાર્યક્રમો, મુલાકાત અને પ્રવાસ કાર્યક્રમો તેમજ આ માટે મંડળી કક્ષાએ સતત સુપરવિઝન કાર્યક્રમ હાથ ધરવામાં આવે છે.

તાલીમ કાર્યક્રમોમાં વિવિધ વ્યંજનો દ્વારા વિવિધ ક્ષેત્રની માહિતી સાથેના પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા વિસ્તૃત માહિતી સહ આયોજન અને સતત સુધારણા માટે સમીક્ષાનું આયોજન હાથ ધરવામાં આવે છે.

વિગત	૨૦૧૪-૧૫	૨૦૧૫-૧૬
ધ્યેય નિર્ધારણ કાર્યશાળા	૧૫૪	૨૧૩
હાજર રહેલ સભાસદો	૮,૩૮૫	૧૧,૦૦૧
ધ્યેય નિર્ધારણ સમીક્ષા	૪૪૮	૪૯૦
હાજર રહેલ સભાસદો	૨૪,૨૯૯	૨૩,૪૦૪
દિવા કાર્યક્રમ	-	૦૫
હાજર રહેલ સભાસદો	-	૩૦૫

૮.૧ ઘાસચારા બિયારણ વિતરણ કાર્યક્રમ :

આપણા પશુપાલન વ્યવસાયમાં સૌથી મહત્તમ ખર્ચ પશુઆહારનો થતો હોય દૂધ ઉત્પાદકો દ્વારા પોષણયુક્ત લીલો/સુકો ચારો પોતે ઉગાડી ઉત્તમ ગુણવત્તાનો ચારો મેળવી શકે તેમજ ખર્ચ ઘટાડી શકે તેવા શુભ આશયથી સંસ્થા દ્વારા સુધારેલી જાતના ઘાસચારા બિયારણો ૨૫ ટકાથી લઈ ૭૫ ટકા સુધીની સહાયથી મંડળી બેઠા પુરા પાડવામાં આવે છે.

વિગત	૨૦૧૪-૧૫	૨૦૧૫-૧૬
૨જકા આણંદ-૨ મે.ટન	૨.૦૧૦	૧.૫૬૬
૨જકા બાજરી મે.ટન	૧૧૮.૦૬૫	૧૫૬.૪૦૦
જુવાર (એસ.એસ.જી.) મે.ટન	૬૦૩.૯૬૫	૭૪૪.૯૯૫
મકાઈ (આફ્રિકન ટોલ) મે.ટન	૫૩.૨૫૦	૧૧૪.૮૯૦
ન્યુટ્રીફીડ મે.ટન	૨.૪૪૮	૬.૯૯૬
કુલ બિયારણ મે.ટન	૭૮૦.૪૪૭	૧૦૨૪.૮૪૭

૮.૨ પ્લાસ્ટીક સર્જરી :

આપણો સંઘ ફક્ત દૂધ એકત્ર કરવા પુરતો સીમીત નહી રહેતા સમાજ પરત્વે ઉત્તરદાયિત્વના નાતે સંઘ દ્વારા કાકાબા હોસ્પિટલ હાંસોટના સહયોગથી જન્મજાત ખોડખાંપણ કે શારિરીક ક્ષતિ નિવારવા મોંઘી પ્લાસ્ટીક સર્જરી હાથ ધરવામાં આવે છે. જેના થકી ખાસ કરીને ગામડાના ગરીબ અને મર્યાદીત આવકવાળા કુટુંબો માટે આ કાર્યક્રમ આશીર્વાદ રૂપ સાબિત થયેલ છે. અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન ૪૭ દર્દીઓને ખોડખાંપણ દૂર કરી તેઓને મદદરૂપ થયેલ છે.

૮.૩ નેત્ર યજ્ઞ :

છેલ્લા નવ વર્ષથી રોટરી આર્થ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, સુરત જીલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘના નેજા હેઠળ સુરત અને તાપી જીલ્લાના અંતરીયાળ વિભાગના દૂધ ઉત્પાદકોની ગામડે-ગામડે પહોંચી આંખના દર્દીઓની સારવાર કરે છે. અત્યાર સુધીમાં કુલ ૨૨૧ વિનામૂલ્યે નેત્રયજ્ઞોના આયોજન સાથે ૪૨,૪૫૦ જેટલા આંખના દર્દીઓની વિનામૂલ્યે તપાસ સાથે ૫૬૩૮ દર્દીઓના ઓપરેશન તથા ૨૨,૭૫૮ ચશ્માનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું છે.

૮.૪ દૂધ મંડળી મંત્રી હીસાબી તાલીમ :

ગામડાની દૂધ મંડળીઓના મંત્રીઓને મંડળીની રોજ બરોજની હિસાબી કામગીરી અંગેની તાલીમ મળવી જરૂરી હોય સંઘ દ્વારા દ.ગો.પટેલ સહકારી વ્યવસ્થાપન કેન્દ્ર, કામરેજ મારફત એક અઠવાડિયાના ટુંકી મુદતના હિસાબી તાલીમ કાર્યક્રમ હેઠળ ૪૫ દૂધ મંડળીઓના મંત્રીઓને તાલીમ પુરી પાડવામાં આવેલ છે.

૮.૫ વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમ :

આપણા સંઘ દ્વારા વ્યવસાય સાથે સાથે પર્યાવરણ જાળવણીનું પણ ઉત્તમ કાર્ય હાથ ધરવામાં આવી રહેલ છે. આ ભગીરથ કાર્યને સામુહીક ધોરણે સફળ બનાવવા દૂધ મંડળીઓના સક્રિય સહકારથી મોટા પાયે વૃક્ષારોપણ અભિયાન હાથ ધરવામાં આવે છે. ૧૫ મી ઓગષ્ટ ને દૂધ મંડળી વૃક્ષારોપણ દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે જેમાં ૮૫૭ દૂધ મંડળીઓ તેમજ ફોરેસ્ટ નર્સરીઓના સહકારથી ૬,૪૩,૨૦૭ વૃક્ષ રોપા તેમજ આપણા દૂધ ઉત્પાદકોને સંઘ દ્વારા ફક્ત રૂ. ૧૦ માં ૨,૮૯,૭૫૧ ફળાઉ રોપા પુરા પાડી પર્યાવરણ સુધારણા સહ આર્થિક ઉપાર્જનની ભૂમિકા નિભાવેલ છે.

૮.૬ દૂધ ઘર સહાય :

આપણી દૂધ સહકારી પ્રવૃત્તિનું ગામડાનું મુખ્ય કેન્દ્ર હોય તો તે દૂધ મંડળીનું દૂધ ઘર. દરેક દૂધ મંડળીને પોતાનું દૂધ ઘર હોવું અનિવાર્ય છે જેના થકી વ્યવસાય વિકાસ અને સુવિધાઓ માટે નવી નવી ટેકનોલોજી નો ઉપયોગ દૂધ ઘર ખાતે થવાથી વિકાસને વેગ મળી શકે છે. આપણા સંઘ દ્વારા દૂધ ઘર બનાવવા નિયમોનુંસાર રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ અને બીસીયુ મુકવાના હોય તો રૂ. ૫૦,૦૦૦ વધારાના એમ કુલ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ સહાય આપવામાં આવે છે. અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન ૧૧૧ દૂધ મંડળીઓને રૂ. ૧૩૦.૩૭ લાખ દૂધ ઘર સહાય તેમજ ૩૧ દૂધ મંડળીઓને રૂ. ૪૯ લાખ વ્યાજ મૂકત લોન આપવામાં આવેલ છે.

વધુમાં ગુજરાત સરકારની મહિલા ઉત્કર્ષ તથા દૂધ વ્યવસાયને પ્રોત્સાહીત કરવાની નીતી અંતર્ગત મહિલા સંચાલીત દૂધ ઉ.સ.મંડળીઓને અંદાજે ૨૫૦ ચો.મી. સરકારી પડતર જમીન વાર્ષિક ૧ રૂ. ના ટોકન દરે પંદર વર્ષના ભાડા પટે આપવાનું નક્કી કરેલ છે જે, યોજના હેઠળ સુમુલ ડેરીના કાર્ય વિસ્તારની ૧૨ મહિલા સંચાલીત મંડળીઓને દૂધ ઘર બનાવવાની અરજી સરકારશ્રીમાં મંજૂર કરાવી શક્યા છે. જેમાં દૂધ ઘર બાંધકામ શરૂ કરવામાં આવ્યું છે અને જેમાં સરકારશ્રીના જિલ્લા પંચાયત, પશુપાલન શાખા મારફત દૂધ ઘર સહાય આપવામાં પણ મદદરૂપ થયા છે અને તેમાં સુમુલ ડેરી મારફત પણ દૂધ ઘર સહાય આપવામાં આવી છે.

ક્રમ	મંડળીનું નામ	તાલુકો	ક્રમ	મંડળીનું નામ	તાલુકો
૧	તરભોણ	બારડોલી	૭	ઉમજા	કુકરમુંડા
૨	પલસોદ	બારડોલી	૮	આનંદપુર	ઉચ્છલ
૩	કમરોલી	ઓલપાડ	૯	રૈંગણકચ્છ	ડોલવણ
૪	અરીયાણા	ઓલપાડ	૧૦	દાદરીયા	વાલોડ
૫	વસવારી	ઓલપાડ	૧૧	પીંપરીપાડા	નિઝર
૬	સરસાણા	ઓલપાડ	૧૨	ગુંદી	સોનગઢ

૮.૭ બાયોગેસ કાર્યક્રમ :

સંઘ દ્વારા પશુપાલન વ્યવસાયમાં જોડાયેલી આપણી પશુપાલક બહેનો માટે પણ શહેરી ગૃહીણીઓ જેવી જ સુવિધાયુક્ત રસોઈ માટે ગોબર (છાણ) આધારીત ફેમીલી સાઈઝ ૨ ઘનમીટર ક્ષમતાના બાયોગેસની સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરાવવાનું આયોજન ગુજરાતમાં આપણા સંઘ દ્વારા વિશેષ પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે. આ યોજનામાં રૂ. ૧૫૦૦૦ સુધીની સહાય સરકારશ્રી માંથી મેળવી આપવામાં આવે છે તેમજ બાકીની રકમ વ્યાજ રહીત લોનથી વસુલ લેવામાં આવે છે. અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન ૧૪૫ ફેમીલી સાઈઝ બાયોગેસ યુનીટો બનાવવામાં આવેલ છે.

૮.૮ મહિલા બચત જુથ :

મહિલા સશક્તિકરણને સાચા અર્થમાં બર લાવવા આપણા સંઘ દ્વારા મહિલાઓને વિશેષ પ્રાધાન્ય મળે તેમજ તેઓના ગુણોને તેઓના વિકાસમાં પરિવર્તિત કરવા ગ્રામ્ય બહેનો દ્વારા દર માસે દૂધની આવકમાંથી બચત કરતી થાય અને તે પૈકી તેઓ સ્વાવલંબી બને તે દિશામાં મહિલા બચત જુથ અભિયાન હાથ ધરવામાં આવે છે. અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન ૨૩૬ ગામોના ૫૬૨ મહિલા બચત જુથમાં ૧૪,૧૧૩ બહેનોને આવરી લઈ રૂ. ૨,૨૧,૭૭,૭૨૪ ની માતબાર રકમ બચત પેટે બેંકમાં જમા કરવામાં આવેલ છે. આ વર્ષમાં આપણી તમામ દૂધ મંડળીઓ મારફત મહિલા બચત જુથ કાર્યક્રમને સાકાર કરવા જરૂરી સહયોગ મળી રહે તેવી વિનંતી છે.

૮.૯ સભાસદ બેંક ખાતા અભિયાન :

દૂધ મંડળીઓ દ્વારા દૂધ ભરતા સભાસદોને તેઓના દૂધની રકમ ચુકવવાની સુગમતા રહે, પારદર્શકતા આવે તેમજ જોખમ રહીત ત્વરીત નાણાંકીય વ્યવહારો થાય તે અત્યંત જરૂરી હોય આપણા સંઘ દ્વારા સુરત ડીસ્ટ્રીક્ટ કો.ઓ.બેંક.લી. ના સહયોગથી દૂધ મંડળીઓના તમામ સભ્યોના સંયુક્ત બેંક ખાતા ખોલાવવા હાથ ધરેલ અભિયાનમાં આપ સૌના સહકારથી સફળતા મળેલ છે. આ સફળ અભિયાન થકી ૭૦,૧૩૩ સભ્યોના સંયુક્ત બેંક ખાતા ખોલાવવામાં સફળતા મળેલ છે જે આવનારા દિવસોમાં નાણાંકીય વ્યવહારોમાં ક્રાંતિકારી સુધારણાઓ થઈ શકશે. આ યોજનામાં મફત એટીએમ કાર્ડ પણ મળનાર છે તેમજ બેંક ખાતુ સરકારશ્રીની અન્ય યોજનામાં પણ વિશેષ રૂપે ઉપયોગી સાબિત થનાર છે. દૂધ મંડળીઓને નમ્ર અરજ છે કે બાકી રહેલ સભાસદોના ખાતા ખોલાવવા જરૂરી અગ્રીમતા આપે તેમજ દૂધના નાણાં બેંક મારફત ચુકવણું થાય તેવું આયોજન કરવા વિનંતી છે.

૮.૧૦ પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષા વિમા યોજના :

આપણા સભાસદોને થતા આકસ્મિક મૃત્યુમાં રૂ. બે લાખ અને કાયમી શારીરિક ખોડખાંપણ કિસ્સામાં રૂ. એક લાખના વળતરની યોજનામાં સભાસદોના વાર્ષિક વિમા પ્રિમીયમ બેંક ખાતા મારફત સંઘ દ્વારા ભરપાઈ કરી સુરક્ષા કવચ પુરૂ પાડવાનો નમ્ર પ્રયાસ હાથ ધરેલ છે. અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન વર્ષ કુલ ૨૧,૫૧૩ સભ્યોને આ સુરક્ષા કવચ હેઠળ આવરી લીધા છે આ યોજનામાં બેંક ખાતુ ફરજિયાત હોય દરેકના ખાતા ખોલાવવા અપીલ કરું છું.

૯ પશુ સ્વાસ્થ્ય અને સંવર્ધન :

પશુપાલન ક્ષેત્રે આધુનિક વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિનો સમન્વય કરી વિવિધ યોજનાઓનો અમલ આપણે કરી રહ્યા છીએ.

વિગત (સંખ્યા)	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
ફરતા પશુ દવાખાના રૂટ (સંખ્યા)	૧૨	૧૪
માઈક્રો વેટરનરી રૂટ (સંખ્યા)	૧૧	૧૨
વર્ષ દરમ્યાન પશુ સારવાર થયેલ સંખ્યા	૫૬૯૫૬૧	૫૪૪૯૦૧
સ્પે. વેટરનરી વિઝીટ	૧૧૯૭૨૪	૧૨૬૬૩૯
પશુ પ્રાથમિક સારવાર કેન્દ્ર	૩૪૫	૩૯૮
પશુ પ્રાથમિક સારવાર કેસ	૯૪૨૬૮	૧૧૬૭૭૧
પશુ સારવાર કેમ્પ	૧૧૫૮	૯૩૦
પશુ સારવાર કેમ્પ કેસ	૧૮૪૬૪૮	૧૪૧૩૮૮
કૃત્રિમ બિજદાન કેન્દ્ર	૩૪૫	૩૯૮
કૃત્રિમ બિજદાન	૪૪૩૭૪૦	૪૬૪૩૦૫
ગર્ભધારણ ચિકિત્સા કેસ	૩૪૮૫૨૬	૩૬૧૧૬૨
ખરવા મોવાસા રસીકરણ	૯૧૮૭૬૩	૯૪૬૮૬૨
થાઈલેરીયાસીસ	૨૭૬૦૯	૨૬૭૪૦
એચ.એસ, બી.ક્યુ.	૫૬૧૨૭૩	૫૮૭૪૩૧
હડકવા રોગ રસીકરણ	૯૧૮૦	૯૩૭૦
બ્રુસેલા રસીકરણ	૧૨૦૨૪	૪૩૫૯૦

૯.૧ “ સુમુલ સુમધુર પ્રયોગશાળા ” પ્રવૃત્તિઓ:
અ. “ સુમુલ સુમધુર પ્રયોગશાળા ”

ક્રમ	વિગત	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
૧	મીલ્ક રીંગ ટેસ્ટ (બ્રુસેલોસીસ રોગ માટે)	૯૫૦	૬૦૦
૨	ખાપરી નિયંત્રણ (દૂધના નમૂના)	૨૫૨૩૦	૨૬૪૫૦
૩	ઝાડાના નમૂના પરિક્ષણ	૨૨૩	૪૫૬
૪	અન્ય નમૂના (લોહીના નમુના)	૯૫૦	૮૨૬
૫	બ્રુસેલોસીસ રસીકરણ - આવરી લીધેલ ગામો	૩૦૧	૪૧૮
૬	સાંઠે - પાડા આનુવંશીકતા તપાસ	૨૯૦	૩૨૬

લોહીનાં નમુના ટી.બી., જે.ડી., બ્રુસેલા તથા આઈ.બી.આર. રોગ તથા પેરન્ટેજ વેરીફિકેશન માટે તપાસ કરવામાં આવેલ છે.

બ. પશુઓ માટે તાપમાન નિયંત્રણ કાર્યક્રમ :

ક્રમ	વિગત	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
૧	એનિમલ કુલીંગ સિસ્ટમ (સંખ્યા)	૫૮	૭૫

ક. સ્વયં સંચાલિત પાણી - વ્યવસ્થાપન સાથેના પશુના રહેઠાણ :

ક્રમ	વિગત	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
૧	પશુ ગભાણમાં પાણી વ્યવસ્થાપનસહ બાઉલ	૫૮૦૦ થી વધુ પશુ રહેઠાણ	૫૮૫૧ થી વધુ પશુ રહેઠાણ

૯.૨ “ દિપા ” કાર્યક્રમ : (પ્રોજેની ટેસ્ટીંગ કાર્યક્રમ)

વિગત	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
કાર્યરત કેન્દ્ર (સંખ્યા)	૪૩	૪૩
આવરી લીધેલ ગામ (સંખ્યા)	૧૦૪	૧૦૮
કૃત્રિમ બિજદાન સંખ્યા (સંખ્યા)	૪૧૮૮૨	૪૨૮૩૬
જન્મેલ વાછરડી (સંખ્યા)	૩૮૫૨	૪૪૨૦
જન્મેલ પાડી (સંખ્યા)	૨૦૮૧	૨૨૯૮
દીપા દાણ વિતરણ (કિ.ગ્રા.)	૧૬૨૨૫૦	૨૮૬૩૦૦
એન.ડી.ડી.બી. ખાતે પસંદ થયેલ વાછરડા / પાડા (સંખ્યા)	૪૮	૫૬

૯.૩ સુમુલ ડેરીનું એનીમલ જીનેટિક્સ :

(SUMUL ANIMAL GENETICS) રાષ્ટ્રીય સ્તરે.....

સુમુલ ડેરીની “ દીપા ” યોજના (એન.ડી.ડી.બી. પ્રોજેની ટેસ્ટીંગ યોજના) દ્વારા મહુવા, વ્યારા, સોનગઢ, ઓલપાડ અને માંડવી તાલુકાઓમાં આ યોજના અંતર્ગત વધુ દૂધ આપતા પશુઓનું “ ઈલાઈટ હર્ડ ” તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. જેમાં “ નોમીનેટેડ મેટીંગ ” એટલે કે “ પ્રોવન સીમેન ડોઝ ” થી ગાભણ કરી ઉચ્ચ પશુઓ ઉછેરવામાં આવી રહ્યા છે. જેના થકી વધુ દૂધ આપતા પશુઓ પેદા થઈ રહ્યા છે, જેમાંથી આપણા ૨૩૭ જેટલા “ નર ” રાષ્ટ્રીય કક્ષાનાં સંવર્ધન કેન્દ્રના ફોજન સીમેન સેન્ટર ખાતે પસંદ પામેલ છે. આ પસંદગીથી ભવિષ્યમાં વીર્ય ડોઝ બનાવવા માટે આંતર રાષ્ટ્રીય કક્ષાનું પશુ સંવર્ધન કેન્દ્ર એન.ડી.ડી.બી. સંચાલિત સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જેમાંથી “ ફોજન સીમેન ડોસીઝ ” તૈયાર કરવામાં આવશે, જેનાથી સમગ્ર રાષ્ટ્રની ગાયો ગાભણ કરવા માટે સદર “ નર ” નું ફોજન સીમેન ઉપયોગમાં લેવામાં આવી રહ્યું છે. જે આપણા સંઘની વિશિષ્ટ સિધ્ધિ ગણી શકાય.

૯.૪ ઘાસચારા-દાણ વિકાસ કાર્યક્રમ

પશુપાલક ઘર આંગણે ઉત્તમ ગુણવત્તાયુક્ત - પૌષ્ટિક લીલા ઘાસચારાનું મહત્તમ ઉત્પાદન કરી, વધારાના લીલા ઘાસચારાની સાઈલેજના રૂપમાં સાચવણી કરી વર્ષ દરમ્યાન નિયમીત પશુને લીલો ઘાસચારો પૂરો પાડે તે હેતુસર ફોડર ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (FDP / NDP-1) તથા સમતોલ આહાર દ્વારા પશુની તંદુરસ્તીમાં સુધારો થાય તથા પશુ ટિઠ મહત્તમ દૂધ ઉત્પાદન દ્વારા દૂધ ઉત્પાદન વ્યવસાયને નફાકારક બનાવવાના હેતુ સર રાશન બેલન્સીંગ પ્રોગ્રામ (RBP / NDP-1) સુમુલ ડેરી દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૩-૨૦૧૪ થી અમલીકરણ કરવામાં આવેલ છે. વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬ થી કેન્દ્ર પુરસ્કૃત નેશનલ લાઈવ સ્ટોક મશીન (NLM) યોજના અંતર્ગત વિવિધ ઘાસચારા - દાણ વિકાસ કાર્યક્રમનું અમલીકરણ કરવામાં આવેલ છે.

ઘાસચારા - દાણ વિકાસ કાર્યક્રમ અંતર્ગત સબસીડીની વિગતવાર માહિતી				
યોજના / કાર્યક્રમ	૨૦૧૪-૧૫ સબસીડી (રકમ રૂ.)	૨૦૧૫-૧૬ સબસીડી (રકમ રૂ.)	કુલ સબસીડી (રકમ રૂ.)	સહાય મેળવવામાં સમાવેશ થયેલ
રાશન બેલન્સીંગ	૧,૪૭,૨૨,૪૩૯	૫૩,૨૭,૮૬૫	૨,૦૦,૫૦,૩૦૪	૪૦,૯૧૨ પશુઓ
ફોડર ડેવલપમેન્ટ	૬૩,૫૩,૭૯૦	૧૩,૮૫,૧૫૨	૭૭,૩૮,૯૪૨	૬૪,૦૨૭ લાભાર્થીઓ
ફોડર એન્ડ ફીડ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ	-	૨,૫૧,૮૬,૩૧૪	૨,૫૧,૮૬,૩૧૪	૯૩૫ દૂધમંડળીઓ
કુલ	૨,૧૦,૭૬,૨૨૯	૩,૧૮,૯૯,૩૩૧	૫,૨૯,૭૫,૫૬૦	-

૯.૫ સુમુલ ફર્ટીલીટી ઈમ્પ્રુવમેન્ટ પ્રોગ્રામ (એફ. આઈ. પી. પ્રોગ્રામ)

સુમુલ ડેરીના નીકો પ્રોજેક્ટ ના સફળ અમલીકરણ બાદ ગુજરાત કો. ઓપરેટીવ મીલ્ક માર્કેટીંગ ફેડરેશન, આણંદ દ્વારા આવો જ કાર્યક્રમ એફ. આઈ. પી. પ્રોગ્રામ (પશુ પ્રજનન ક્ષમતા સુધારણા કાર્યક્રમ) સને ૨૦૦૭-૨૦૦૮ થી અમલમાં આવ્યો છે જેમાં દર વર્ષે સંઘની જુદી જુદી મંડળીઓ પસંદ કરી સદર ગામમાં બિન ઉત્પાદક પુખ્ત ઉંમરની વાછરડી/પાડી (નીકો) તથા બાખડા પશુઓનું રજીસ્ટ્રેશન કરી ચાર પશુ વંધ્યત્વ નિવારણ કેમ્પનાં દર ૪૫ દિવસના આંતરે આયોજન કરી, તજજ્ઞો દ્વારા સારવાર આપી, આવા બીન ઉત્પાદક પશુઓને ગાભણ કરી ઉત્પાદક બનાવવાના ધ્યેય સાથે આ સફળ કાર્યક્રમ અમલમાં મુકેલ છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ રજીસ્ટર થયેલ પશુઓને ૨ પેકેટ કૃમિનાશક દાણ, ૫ કિલો ખનીજ ક્ષાર પાવડર, તથા ૩ ગુણ ઈલાઈટ દાણ રૂ. ૫૦૦ જેવા નજીવા ખર્ચે આપી પોષક તત્ત્વોની ખામી તથા કૃમિની વ્યાધિ દૂર કરવામાં આવે છે. કાર્યક્રમની સફળતા આગળ દર્શાવેલ કોઠામાં પ્રદર્શિત કરવામાં આવેલ છે.

૯.૭ ચીલેટેડ મીનરલ મીક્ચર :

મીનરલ મીક્ચર ખનીજ તત્વોનું મિશ્રણ છે. કેલ્શીયમ, ફોસ્ફરસ, લોહતત્વ, ઝીંક, મેગ્નેશીયમ વગેરે તત્વો આદિવાસી પહીના ડુંગરાળ પ્રદેશ અને દરીયા કાંઠાના પ્રદેશમાં જમીનમાં ક્ષારનાં પ્રમાણમાં નોંધપાત્ર ફેરફારો જોવામાં આવે છે, જેની અસર ઘાસચારા પર અને છેવટે પશુઓના સ્વાસ્થ્ય પર થાય છે, પશુઓમાં થતા ક્ષાર તત્વોની ઉણપને દુર કરવા માટે અને પશુની તંદુરસ્તી સારી રીતે જળવાય રહે તે હેતુથી પશુઓને અન્ય ખોરાક સાથે મીનરલ મીક્ચર આપવાનું અનિવાર્ય છે, જેથી ખનીજ તત્વોની ઉણપ પશુના શરીરમાં રહે નહી, આ ઉદ્દેશને ધ્યાનમાં રાખી આપણા સંઘની સુમુલ દાણ ફેક્ટરી, ચલથાણ ખાતે ખનીજ ક્ષારોનો પાવડર (મીનરલ મીક્ચર) નો પ્લાન્ટ પણ શરૂ કરેલ છે. તે દ્વારા આપણા સંઘે વર્ષ દરમ્યાન ઉચી ગુણવત્તાવાળુ ચીલેટેડ મીનરલ મીક્ચર ૧,૫૧,૮૯૧ કી.ગ્રા. જરૂરિયાત પ્રમાણે બનાવી દૂધ ઉત્પાદકોને જે તે દૂધ મંડળી મારફતે પૂરું પાડેલ છે, જેની સીધી અસર જે તે પશુના આરોગ્ય પર પડી છે. સામાન્ય સર્વે મુજબ, ચોમાસાની ઋતુમાં પશુઓમાં કૃમિના રોગ વિશેષ પ્રમાણમાં જોવા મળે છે. સંઘ દ્વારા આ મુદ્દાને કેન્દ્રમાં રાખી કૃમિનાશક દવાયુક્ત સમતોલ પશુઆહાર ઓક્ટોબર. ૧૫ માસ દરમ્યાન તૈયાર કરી, જે તે દૂધ મંડળીને પૂરો પાડવામાં આવે છે.

ડાંગરની પરાળ જેવા ઓછા પોષણ મૂલ્ય ધરાવતા સુકા ઘાસચારાને યુરિયા ટ્રીટમેન્ટ દ્વારા પાચકતા વધારી શકાય છે.

વિગત	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
સૂડા વિતરણ (સંખ્યા)	૦૩	૧૭
ઈલે. ચાફ કટર (સંખ્યા)	૪૦૭	૮૧૧
ઈલે. ચાફ કટર (સંખ્યા) સરકારી યોજના	-	૨૫૯

૯.૮ પશુ જૂથ વિમા યોજના તથા જનતા પર્સનલ એક્સીડન્ટ પોલીસી :

સભાસદોના મહામૂલા પશુ ધનને કોઈ રોગ લાગુ પડવાથી કે અન્ય રીતે મરણ પામે ત્યારે સભાસદની આજીવિકા ઝુંટવાઈ જાય છે. આજીવિકા ચાલુ રાખવા માટે જાનવરોના વિમા લેવાની યોજના આપણા સંઘ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ યોજના હેઠળ ૨,૧૬૦ પોલીસી દ્વારા ૧૪,૮૧૨ પશુઓનો વિમો ઉતારવામાં આવ્યો હતો. જેનું વિમા કંપનીને પ્રીમીયમ ભરવામાં આવ્યું હતું. જેમાંથી ૧,૨૩૫ પશુઓના વિમા કલેઈમ મંજૂર થતાં વિમાની રકમ રૂા. ૪,૧૩,૨૫,૧૦૦/- પશુપાલકોને ચૂકવી આપવામાં આવી છે.

જનતા પર્સનલ એક્સીડન્ટ પોલીસી અંતર્ગત ૧૭૦૯ સભાસદોને વીમા હેઠળ આવરી લીધેલ છે. વર્ષ દરમ્યાન એક સભાસદનું એક્સીડન્ટ દ્વારા મૃત્યુ પામ્યા હતા તેના કલેઈમનાં વળતર રૂપે રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦/- ચુકવી આપેલ છે.

૯.૯ સુમુલ વાંસકુઈ પશુ સંવર્ધન કેન્દ્ર ખાતે વાછરડી/પાડી ઉછેર કેન્દ્ર :

આપણા જીલ્લામાં પુખ્ત ઉંમરના માદા પશુઓના ૩૦ થી ૩૫ % પશુઓ કૃત્રિમ બિજદાનથી અને ૭૦ થી ૭૫ % પશુઓ દૂધ ઉત્પાદન માટેના ખૂબ જ નિમ્ન કક્ષાના (ઉતરતી) આનુવંશીક ગુણો ધરાવતા આખલા / પાડાથી ગાભણ થાય છે. જેને લીધે આવનારી પેઢીમાં ઓછી દૂધ ઉત્પાદન ક્ષમતા તથા જનીન જન્ય રોગો પણ હોય શકે. આવા કુદરતી આખલા / પાડાથી જન્મેલ વાછરડી / પાડીની ઓલાદ ખૂબ જ નબળી હોય છે. જેની દૂધ ઉત્પાદન ક્ષમતા ખૂબ જ ઓછી હોય છે. આવા પશુઓ આવનારા સમય માટે આપણને પોષાય તેમ નથી.

એફ.આઈ.પી. વર્ષ	ગાભણની ટકાવારી	રજી. પશુની સંખ્યા
પહેલુ	૮૨.૨	૧૩,૦૯૯
બીજુ	૮૦.૨	૧૪,૭૫૦
ત્રીજુ	૮૦.૦	૧૪,૭૯૬
ચોથુ	૮૦.૦	૧૨,૬૭૫
પાંચમુ	૭૯.૦	૧૦,૦૬૮
છઠુ	૭૮.૦	૭,૫૪૬
સાતમુ	૭૮.૦	૩૯,૦૧૧

એફ. આઈ. પી.-૮

હાલમાં આપણા સંઘની કુલ ૨૬૨ જેટલી દૂધ મંડળીઓને એફ. આઈ. પી. -૮ (પશુ પ્રજનન ક્ષમતા સુધારણા કાર્યક્રમ - ૮) કાર્યક્રમ અંતર્ગત આવરી લીધેલ છે. જેમાં કુલ ૨૨૧૦૩ પશુઓનું રજીસ્ટ્રેશન થયેલ છે. દરેક દૂધ મંડળીઓમાં ત્રણ પશુ વંધ્યત્વ નિવારણ કેમ્પની કામગીરી પુર્ણ થયેલ છે અને ત્રીજા કેમ્પની કામગીરી ચાલુ છે. હાલમાં કુલ રજીસ્ટર થયેલ પશુ પૈકી ૩૩૦૮ પશુઓ ગાભણ થયેલ છે. વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ દરમ્યાન વધુ ૩૦૦ જેટલી મંડળીઓને આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત આવરી લેવાનું આયોજન કરેલ છે.

૯.૬ સુમુલદાણ વિતરણ :

સુમુલદાણ સમતોલ પોષક અને ઔષધિય બની રહે એ દિશામાં આપણા પ્રયત્નો દ્વારા અહેવાલના વર્ષ દરમ્યાન સુમુલના તજજ્ઞો દ્વારા પશુને એક દિવસમાં કેટલો અને કેવો આહાર આપવો જોઈએ, તેને કેન્દ્રમાં રાખી સમગ્ર ભારતમાં ચોથો અને ગુજરાતનો સૌપ્રથમ “ ફીડ બ્લોક ઉત્પાદન પ્લાન્ટ ” કાર્યવંત કરેલ છે, જેના થકી આપણે પશુઓ માટે “ ગોલ્ડ ” અને “ પોષક ” એમ બે જુદા જુદા પ્રકારના “ ફીડ બ્લોક ” ઉત્પાદિત કરવાની કામગીરી શરૂ કરેલ છે, આમ કરી સંશોધનનો દ્વારા પ્રસ્થાપિત ઉચ્ચ મુલ્યો ધરાવતા ઘટકો પસંદ કરી યોગ્ય ફોર્મ્યુલા વાળું “ ફીડ બ્લોક ” બનાવીએ છીએ, જે સંપૂર્ણ મિશ્રિત પશુઆહાર છે, વધુમાં સુમુલ ફોડર બ્લોક બનાવવાનું ચાલુ કરેલ છે, જે લીલા સુકા ઘાસચારાનો વિકલ્પ છે. સાથે સાથે વર્ષમાં જરૂરીયાત પ્રમાણે એક વખત ડીવર્મીંગ (કૃમિનાશક) ફોર્મ્યુલાવાળું દાણ બનાવવામાં આવે છે. જેમાં આપણે ખાસ વિટામીન -“ઈ” તથા વર્ષમાં ચાર વખત જીવંત યીસ્ટ કલ્ચરનો પણ ઉમેરો કરીએ છીએ.

વિગત	૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૦૧૫-૨૦૧૬
દૈનિક ઉત્પાદન ક્ષમતા	૩૦૦ મેટ્રીક ટન / દિવસ	૩૦૦ મેટ્રીક ટન / દિવસ
દૈનિક સરેરાશ ઉત્પાદન (મે.ટન)	૪૫૫	૪૧૯
દાણ વેચાણ (મે.ટન)	૧,૩૬,૩૪૧.૪૯	૧,૩૪,૬૧૦.૫
સુમુલ ફીડ બ્લોક (ગોલ્ડ) (નંગ)	૧૧,૯૭૩	૨૨,૨૭૮
સુમુલ ફીડ બ્લોક (પોષક) (નંગ)	૧૨૦	-
સુમુલ ફોડર બ્લોક (પોષક) (નંગ)	૨૬,૧૬૮	૧૦૬૫
સુમુલ કેલ્શિયમ ગાંઠિયા (પેકેટ)	૧૫,૦૦૦	૧૩,૭૫૦
સુમુલ મીલ્ક શકિત (પેકેટ) “ એસ. એમ. એસ. ફોર ફેટ ”	૧૧,૬૮૮૬	૧,૦૦,૫૪૪
સુમિનરલ ફોર્ટ પાવડર (પેકેટ)	૧,૫૫,૫૨૬	૧,૫૧૮૯૧

આવા કુદરતી સંવર્ધન માટે, દૂધ માટેના ઉચ્ચત્તમ ગુણો ધરાવતા આખલા / પાડા આપવાના હેતુથી મહુવા તાલુકાના વાંસકુઈ ગામે કુદરતી સંવર્ધન માટેના સારા આખલા / પાડા ઉછેર કેન્દ્રની સ્થાપના કરેલ છે.

દિપા પ્રોગ્રામ / પીટી પ્રોગ્રામ તેમજ નોમીનેટડ મેટીંગથી જન્મેલ દૂધ માટેના ઉચ્ચત્તમ આનુવંશીક ગુણો ધરાવતા વાછરડા / પાડા કે જેમાં જનીનીક રોગો તેમજ ચેપીય રોગોની ટેસ્ટ કરવામાં આવે છે. જે આવા રોગમુક્ત હોય તેમને સેન્ટર પર લાવી વૈજ્ઞાનિક ઢબે ઉછેર કરી આપણાં સંઘના કૃત્રિમ બિજદાનની ઓછી સ્વીકૃતી ધરાવતા વિસ્તારમાં આપવામાં આવે છે.

ભવિષ્યમાં આપણાં જ વાંસકુઈ સેન્ટર પરથી આપવામાં આવેલ સારા આખલા / પાડા વડે આપણે ત્યાં જ કુદરતી સંવર્ધનથી પણ કૃત્રિમ બિજદાન જેટલા જ ઉચ્ચ ઓલાદના વાછરડા / પાડા પેદા થશે. અત્યાર સુધીમાં આપણે ૨૬૦ સાંઢ / પાડા વિવિધ વિસ્તારમાં આપેલ છે. તેમજ હાલમાં ૨૨ એચ. એફ. વાછરડા / પાડા અને ૮ ગીર વાછરડાનો ઉછેર થઈ રહેલ છે.

સુરત તથા તાપી જિલ્લામાં પ્રોજેની ટેસ્ટીંગ પ્રોજેક્ટ (દિપા), કૃત્રિમ બિજદાન કાર્યક્રમ, નોમીનેટડ મેટીંગ તથા વાંસકુઈ “ એબીસી ” દ્વારા ફાળવવામાં આવેલ આખલા / પાડાથી પેદા થયેલ ઉચ્ચ કક્ષાના આનુવંશીક ગુણો (ઉત્તમ સુમુલ જીનેટીક્સ) ધરાવતી વાછરડી / પાડીઓનું આપણા જિલ્લાઓમાંથી વેચાણ ન થાય અને આ જીનેટીક્સ આપણા જિલ્લાના પશુપાલકોમાં જ સચવાઈ રહે તે હેતુસર “ એસવી- એબીસી ” વાંસકુઈ ખાતે વાછરડી / પાડી ઉછેર કેન્દ્રની શરૂઆત કરવામાં આવેલ છે, જેમાં આવી ઉત્તમ વાછરડી/ પાડીઓ વેચવા માંગતા કે ઉછેર કરવામાં સક્ષમ ન હોય તેવા પશુપાલકો પાસેથી ખરીદી કરી, વાછરડી/ પાડી ઉછેર કેન્દ્ર ખાતે ઉછેર કરી આપણા જ પશુપાલકોને આપવાનો ઉદ્દેશ્ય રાખી આ કેન્દ્રની શુભ શરૂઆત કરવામાં આવેલ છે. અત્યાર સુધીમાં કુલ ૧૯૯૮ તેમજ સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન કુલ ૨૬૫ ગાભણ વાછરડી / પાડી વિતરણ કરેલ છે.

ભારતની પ્રાચીન સંસ્કૃતિ અને વેદોમાં જેને માતા અને એમના દૂધને પૃથ્વી પરનું અમૃત કહેવામાં આવે છે તેવી સ્વદેશી ગીર ઓલાદની ગાયોનો આ સેન્ટર પર ઉછેર અને સંવર્ધન કરી આપણા જ પશુપાલકોને વિતરણ કરવામાં આવે છે. આવી દેશી ગાયોના દૂધના બંધારણમાં એ-૨ પ્રકારનું પ્રોટીન હોય છે જેનાથી મેડીકલ સાયન્સમાં અસાધ્ય અને જીવલેણ ગણાતા રોગો જેવા કે કેન્સર, ડાયબીટીસ, દમ, અસ્થામાં, બ્લડ પ્રેસર, ટી.બી. તેમજ વિવિધ પ્રકારના ચર્મ રોગો વગેરે ના ઈલાજ- ઉપચારમાં ખુબજ ફાયદો થાય છે અને આપણી તંદુરસ્તી તથા રોગપ્રતિકારક શક્તિમાં વધારો થાય છે.

ગ્રીન એનર્જી સાઈકલ સેન્ટર ખાતે પશુઓના ગોબરમાંથી ૬૦ ઘનમીટરની ક્ષમતા વાળો બાયોગેસ પ્લાન્ટ ચલાવવામાં આવે છે. જેમાંથી ઉત્પન્ન થતા ગેસ દ્વારા બાયોગેસ આધારીત જનરેટરની મદદ વડે શ્રી ફેઈઝ પાવર ઉત્પન્ન કરવામાં આવે છે. આ શ્રી ફેઈઝ પાવરને ઈન્વર્ટરની મદદથી સીંગલ ફેઈઝ પાવરમાં રૂપાંતરીત કરી તેના દ્વારા હાઈડ્રોપોનીકસ મશીન ચલાવવામાં આવે છે. આ પદ્ધતિથી ઉચ્ચ ગુણવત્તા યુક્ત લીલા ઘાસચારાનું ઔદ્યોગીક રીતે દરરોજનું ૪૦૦ કિલોગ્રામ ઉત્પાદન મશીનની મદદથી કરવામાં આવે છે. બાયોગેસમાંથી નીકળતી સ્લરીમાંથી વર્મીકમ્પોસ્ટ ખાતર તૈયાર કરવામાં આવે છે. સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન કુલ ૧,૮૯૩ બેગ ખાતર તથા ૨૪૫ કિલોગ્રામ અળસીયા તેમજ ૬,૬૨૬ લિટર ગૌ મૂત્રનું વેચાણ કરેલ છે. તેમજ આ સેન્ટર પરથી અત્યાર સુધીમાં ૭૮૦ વ્યક્તિઓને આત્મા પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત એક દિવસની તાલીમ તથા ૭,૦૦૦ થી વધારે વ્યક્તિઓ જુદી જુદી દૂધ મંડળીઓમાંથી પ્રવાસ અર્થે અહીં આવેલ હોય તેઓને ફાર્મ નિદેશન કરાવેલ છે.

૯.૧૦ સંકલિત ડેરી વિકાસ કાર્યક્રમ (આઈ.ડી.ડી.પી.) :

સરકારશ્રીના આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ દ્વારા સુમુલ ડેરીના કાર્યક્ષેત્રમાં તબકકાવાર બી.પી.એલ. આદિજાતિ લાભાર્થીઓ માટે સહાયથી દૂધાળા પશુ ખરીદી અને માળખાકીય સુવિધા ઉપલબ્ધી માટે રૂ. ૬૦.૩૨ કરોડની યોજના મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત રૂ. ૩૪.૨૪ કરોડ રૂપીયાની સહાય પુરી પાડવામાં આવેલ છે.

આજ દીન સુધીમાં કુલ ૯૫૮૪ લાભાર્થીઓના લોન ફોર્મ મંજૂર થયેલ છે. તેમાંથી અત્યાર સુધીમાં કુલ ૧૧,૯૯૫ દૂધાળા પશુઓ નજીકના સ્થળે “ પશુ મેળા ” યોજી દૂધાળા પશુનું વિતરણ કરેલ છે. જેની સામે સુરત અને તાપી જિલ્લામાં આજ દીન સુધીમાં કુલ રૂા. ૨૭,૫૬,૪૦,૯૨૯/- સબસીડી પેટે યોજના અંતર્ગત ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. જેમાંથી ચાલુ વર્ષમાં કુલ ૧૧૫૨ દૂધાળા પશુઓનું વિતરણ કરી આદિજાતિ લાભાર્થીઓને દૂધ વ્યવસાયમાં સાંકળી લીધેલ છે. જેમાં પશુ યુનિટ દીઠ રૂા. ૩૨,૪૦૦/- ની સહાય કરવામાં આવી હતી. જે પૈકી ત્રણ વર્ષનો પશુ વીમાનું પ્રીમીયમ, સુમુલ દાણ અને પશુપાલન અંગેની તાલીમ પણ સહાય સ્વરૂપે આપવામાં આવેલ છે.

સંકલિત ડેરી વિકાસ યોજનાની વિગતવાર માહિતી					
ક્રમ	વર્ષ	પશુની ખરીદી	સબસીડીની રકમ	લોનની રકમ	કુલ રકમ
૧	૨૦૧૦-૧૧	૭૪૩	૯,૮૪,૦૨૭૯	૨,૬૧,૯૨,૦૦૦	૩,૬૦,૩૨,૨૭૯
૨	૨૦૧૧-૧૨	૨,૭૨૯	૩,૬૧,૨૯,૦૨૦	૩,૭૮,૦૦,૦૦૦	૭,૩૯,૨૯,૦૨૦
૩	૨૦૧૨-૧૩	૧,૬૫૪	૩,૦૨,૧૮,૫૮૦	૩,૩૮,૩૮,૦૦૦	૬,૪૦,૫૬,૫૮૦
૪	૨૦૧૩-૧૪	૧,૬૩૫	૨,૯૮,૭૧,૪૫૦	૩,૨૩,૭૬,૯૫૦	૬,૨૨,૪૮,૪૦૦
૫	૨૦૧૪-૧૫	૪,૦૮૨	૧૩,૨૨,૫૬,૮૦૦	૭,૯૭,૮૪,૪૦૦	૨૧,૨૦,૪૧,૨૦૦
૬	૨૦૧૫-૧૬	૧,૧૫૨	૩,૭૩,૨૪,૮૦૦	૨,૨૮,૭૮,૩૦૦	૬,૦૨,૦૩,૧૦૦
	કુલ	૧૧,૯૯૫	૨૭,૫૬,૪૦,૯૨૯	૨૩,૨૮,૬૯,૬૫૦	૫૦,૮૫,૧૦,૫૭૯

૯.૧૧ કૃત્રિમ બિજદાન તાલીમ કેન્દ્ર :

આપણે સૌ જાણીએ છીએ તે પ્રમાણે પશુપાલનમાં કૃત્રિમ બિજદાન તાલીમનું ખુબ જ આગવું મહત્ત્વ છે. જે ને ધ્યાનમાં રાખીને RKVY અંતર્ગત પશુપાલન ખાતુ, ગુજરાત રાજ્ય તેમજ ગુજરાત કો.ઓ.મીલ્ક માર્કેટીંગ ફેડરેશન સંયુક્ત રીતે કૃત્રિમ બિજદાન તાલીમ ને ઘનિષ્ઠ બનાવવા માટે પુરા રાજ્યમાં અલગ તાલીમ કેન્દ્રોમાં તાલીમોનું આયોજન કરેલ છે. જેનો સંપૂર્ણ ખર્ચ RKVY ની ગ્રાંટ મારફત સંસ્થા ને ચૂકવવામાં આવે છે. જેથી કરીને સંઘ તેમજ તાલીમાર્થી ને કોઈ પણ પ્રકારનો ખર્ચ લાગતો નથી. જેમાં આપણી કૃત્રિમ બિજદાન તાલીમની થીયરી તેમજ પ્રાયોગીકની શિસ્તબધ તાલીમ ને ધ્યાનમાં રાખીને સૌથી વધારે તાલીમાર્થીઓ આપણે ત્યાંથી તાલીમ લઈને નિકળે તેવી વ્યવસ્થા કરેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ દરમ્યાન ઉપરોક્ત યોજનાં અંતર્ગત આપણાં તાલીમ કેન્દ્રમાં કુલ ૧૩૩ તાલીમાર્થીઓને તાલીમ આપવામાં આવી હતી. જેમાં ૩૯,૫૦૦ રૂા. પ્રતિ તાલીમાર્થી પ્રમાણે આપણને કુલ ૫૨,૪૦,૨૦૦ રૂા. ગ્રાન્ટ રૂપે મળેલ છે. તેમજ આ પ્રતિ તાલીમાર્થીઓને ફીલ્ડ તાલીમનું પણ ઉપરોક્ત યોજનાં અંતર્ગત પ્રવધાન કરેલ હતું. જેમાં સંપૂર્ણ ખર્ચ પ્રતિ તાલીમાર્થી ૬૦૦૦ રૂા. પ્રમાણે કુલ ૭,૯૮,૦૦૦ રૂા. ગ્રાન્ટ રૂપે આપણને મળેલ છે. સંસ્થામાં હાલમાં જે એ.આઈ.ટેકનીશન તરીકે ફરજ બજાવે છે તેઓ માટે સમયાંતરે બીજદાનની ટેકનોલોજીમાં થયેલાં ફેરફાર તેમજ નવાં થયેલાં આધુનીકરણ થી અવગત કરવા માટે એ.આઈ.રીફ્રેશર તાલીમની પણ આપણને ગ્રાન્ટ અંકે ૪,૧૪,૦૦૦ રૂા. મળેલ છે.

કૃત્રિમ બિજદાન તાલીમ ઉપરાંત વૈજ્ઞાનિક રીતે પશુપાલન અંગેની તાલીમનું પણ એક ખાસ આયોજન એગ્રીકલ્ચર મેનેજમેન્ટ એજન્સી (ATMA) સાથે મળીને કુલ ૪૪૫ પશુપાલકોને તાલીમ આપી હતી. આવનાર વર્ષ દરમ્યાન સભાસદોને શૈક્ષણીક બેરોજગાર માટે યુનિટ લોન પણ આપવામાં આવે અને તેઓને પશુપાલન અંગેની તલસ્પર્શી વ્યવસાયીક તાલીમનું પણ આયોજન કરવામાં આવશે. જેથી એક સફળ પશુ પાલક બની શકે.

વૈજ્ઞાનિક ઢબે પશુપાલનની એક દિવસ તાલીમ પશુપાલનનાં ધંધાને ઘનિષ્ઠ તેમજ નફાકારક બનાવવા માટે એગ્રીકલ્ચર મેનેજમેન્ટ એજન્સી, નવસારી દ્વારા વાંસકુઈ ખાતે તાલીમનું આયોજન કરવામાં આવેલ હતું જેમાં વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ દરમ્યાન કુલ ૧૩ બેંચ દ્વારા ૪૪૫ પશુપાલકોને તાલીમ આપી હતી જેમાં ૬૪ પુરુષો તેમજ ૩૮૧ સ્ત્રીઓએ તાલીમ લીધી હતી.

કૃત્રિમ બીજદાન તાલીમ કેન્દ્ર મારફત વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬ દરમ્યાન નીચે મુજબ તાલીમ આપેલ હતી.

૬૫મો વાર્ષિક અહેવાલ ૨૦૧૫-૧૬

ક્રમ	તાલીમ	તાલીમનાં દિવસ	૨૦૧૪-૨૦૧૫		૨૦૧૫-૨૦૧૬	
			સુમુલ	અન્ય	સુમુલ	અન્ય
૧	કૃત્રિમ બીજદાન અને પશુ પ્રાથમિક સારવાર	૪૨	૫૮	૮૬	૩૭	૫૩
૨	વૈજ્ઞાનિક રીતે પશુપાલન અંગેની તાલીમ (ATMA)	૦૩	૦	૬૯	૦	૫૭
૩	વૈજ્ઞાનિક રીતે પશુપાલન અંગેની તાલીમ (ATMA)	૦૧	૦	૧૮૧	૦૦	૧૪૭
	કુલ		૫૮	૩૩૬	૩૭	૨૭૦

કૃત્રિમ બીજદાન તાલીમ કેન્દ્ર મારફત વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬ દરમ્યાન આપેલી તાલીમ								
ક્રમ	તાલીમનો સમય	સુમુલ ડેરી	વસુધરા ડેરી	ભરૂચ ડેરી	સાબર ડેરી	રાજકોટ ડેરી	વડોદરા ડેરી	કુલ
૧	૩૦-૩-૧૫ થી ૧૦-૦૫-૧૫	૧૨	૦	૧૦	૦	૪	૦	૨૬
૨	૧૧-૦૫-૧૫ થી ૨૧-૬-૧૫	૪	૭	૬	૫	૦	૦	૨૨
૩	૧૦-૯-૧૫ થી ૨૧-૧૦-૧૫	૧૫	૦	૪	૦	૦	૦	૧૯
૪	૦૩-૧૨-૧૫ થી ૧૩-૦૧-૧૬	૬	૮	૦	૦	૫	૪	૨૩
	કુલ	૩૭	૧૫	૨૦	૫	૯	૪	૯૦

આત્મા પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત વૈજ્ઞાનિક ટબે પશુપાલન તાલીમ						
ક્રમ	તારીખ	તાલુકો	જિલ્લો	મહિલા	પુરૂષ	કુલ
૧	૦૮-૦૨-૧૬ થી ૧૦-૦૨-૧૬	ચીખલી	નવસારી	-	૨૬	૨૬
૨	૧૧-૦૨-૧૬ થી ૧૩-૦૨-૧૬	જલાલપોર	નવસારી	૩૧	૦	૩૧
	કુલ			૩૧	૨૬	૫૭

૯.૧૨ નાબાર્ડ (NABARD) અંતર્ગત ડેરી એન્ટરપ્રેનીયરશીપ ડેવલોપમેન્ટ યોજના

નેશનલ બેંક ઓફ એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલોપમેન્ટ અંતર્ગત ડેરી એન્ટરપ્રેનીયરશીપ ડેવલોપમેન્ટ યોજના અમલમાં મુકવામાં આવી હતી. યોજનાનો મુખ્ય હેતુ પશુપાલકોમાં સાહસ વૃત્તિ ખીલવવી અને પશુપાલનનાં ધંધાને વ્યવસાયીક રૂપ આપવું.

અહેવાલનાં વર્ષ દરમ્યાન પશુપાલકોને પશુપાલનનાં ધંધાને વેગ આપવા માટે ઓછા વ્યાજ દરે પશુ ખરીદી માટે લોન ઉપલબ્ધ કરાવી હતી. આ ઉપરાંત ઉપરોક્ત યોજના અંતર્ગત સોનામાં સુગંધ ભળે તે રીતે જે પશુપાલકોએ ઓછામાં ઓછા ૨ અને વધુમાં વધુ ૧૦ પશુ ખરીદી માટે લોન લીધી હોય અને તેઓ નાબાર્ડ મારફત નક્કી કરેલ સમય દરમ્યાન લોન સબસીડી મળવા પાત્ર છે તે માટે (એસ. સી / એસ. ટી. સભાસદોને ૩૩.૩૩% અને અન્યને ૨૫%) નિયમોને આધિન સંઘ દ્વારા પ્રયત્ન હાથ ધરેલ છે.

ઉપરોક્ત યોજના પૈકી સુરત જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ દ્વારા ડેરી એન્ટરપ્રેનીયરશીપ ડેવલોપમેન્ટ સ્કીમ (DEDS) યોજનામાં ભાગ લીધો હતો. જેમાં સંઘ દ્વારા સુરત જિલ્લા ડીસ્ટ્રીક્ટ કો. ઓ. બેંક મારફત લોન લઈ સુમલ ડેરીનાં કાર્યક્ષેત્ર માં પશુપાલકો ને ઉપલબ્ધ કરાવી યોજનાનો લાભ લેવા અરજી કરેલ જેના થકી યોજનાની અરજી તેમજ યોજનાના મળેલ લાભની વિગતવાર માહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

વર્ષ ૨૦૧૪-૨૦૧૫ દરમ્યાન નાબાર્ડ ની.ડી.ઈ.ડી.એસ. યોજનાં અંતર્ગત કરેલ અરજી.

અરજી કર્યા તારીખ	સભાસદોની સંખ્યા	પશુ યુનીટની સંખ્યા	ક્લેઈમ કરેલ કેપીટલ સબસીડી ની રકમ	સુ.ડી.કો. બેંકમાં ક્લેઈમ જમા થયા તારીખ	મંજુર થયેલ સભાસદોની સંખ્યા	મંજુરથયેલ કેપીટલ સબસીડીની રકમ
સપ્ટે. ૨૦૧૪	૫૦	૨૪૫	૪૨,૩૨,૩૪૫	૩૧/૦૩/૨૦૧૫	૫૦	૪૨,૪૦,૧૦૦
ઓક્ટો. ૨૦૧૪	૧૮	૧૩૦	૨૪,૨૬,૩૯૦	૧૪/૦૩/૨૦૧૫	૧૭	૨૦,૫૩,૨૦૦
નવે. ૨૦૧૪	૩૫	૨૧૦	૩૫,૪૬,૩૫૦	૦૯/૦૨/૨૦૧૬	૩૫	૩૫,૪૬,૩૫૦
કુલ	૧૦૩	૫૮૫	૧,૦૨,૦૫,૦૮૫		૧૦૨	૯૮,૩૯,૬૫૦

વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬ દરમ્યાન નાબાર્ડ ની.ડી.ઈ.ડી.એસ. યોજનાં અંતર્ગત કરેલ અરજી.

અરજી કર્યા તારીખ	સભાસદોની સંખ્યા	પશુ યુનીટની સંખ્યા	ક્લેઈમ કરેલ કેપીટલ સબસીડી ની રકમ	સુ.ડી.કો. બેંકમાં ક્લેઈમ જમા થયા તારીખ	મંજુર થયેલ સભાસદોની સંખ્યા	મંજુરથયેલ કેપીટલ સબસીડીની રકમ
જૂન-૨૦૧૫	૧૪	૧૩૧	૨૧,૧૩,૯૦૦	-	-	-
સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૫	૨૧૭	૫૬૩	૧,૦૧,૭૨૪૩૦	-	-	-
ઓક્ટોમ્બર-૨૦૧૫	૨૬૫	૯૧૩	૧,૭૬,૧૪,૧૬૦	-	-	-
નવેમ્બર-૨૦૧૫	૧૦૫	૪૦૯	૭૨,૮૪,૫૫૦	-	-	-
જાન્યુઆરી-૨૦૧૬	૧૫૧	૭૪૯	૧,૪૫,૨૮,૮૨૦	-	-	-
કુલ	૭૫૨	૨૭૬૫	૫,૧૭,૧૩,૭૬૦			

૧૦ “ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ” :

વ્યવસાયને અનુલક્ષીને નવા અને ફાયદાકારક બજાર તથા સ્પર્ધાત્મક લાભો તથા નવા ગ્રાહકોનું આકર્ષણ અથવા હાલના ગ્રાહકોને વેચાણ વૃદ્ધિનો વધુ લાભદાયક ફાયદો કરાવવા સુમુલ ડેરીએ “ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ” નો બૃહદ અને અસરાત્મક અમલ કરી પોતાની સવલતદાયક ‘સીસ્ટમ’ ગોઠવેલ છે.

આપણાં સંઘે વિકસાવેલ સોફ્ટવેર “ એન્ટરપ્રાઇસ વાઈડ ડીઝીટાઈઝેશન ” જે ઓરેકલ ૧૦જી અને ઓરેકલ ડેવલપર ૧૦જી થી બનાવેલ છે, અને જેમાં સંઘના જૂદા જૂદા વિભાગોની જરૂરિયાતોને અનુલક્ષીને જેવી કે દૂધ સંપાદન, વેચાણ વ્યવસ્થા અને સુદૃઢ વિતરણ કાર્ય, કેટલફીડ મેનેજમેન્ટ, મટીરીયલ મેનેજમેન્ટ, મેઈન્ટેનન્સ મેનેજમેન્ટ, હયુમન રીસોર્સ, ફાઈનાન્સીયલ એકાઉન્ટીંગ તથા પ્લાન્ટ મેઈન્ટેનન્સને સંપૂર્ણ રીતે સુરક્ષિત અને કાર્ય સાથે આવરી લઈ લગભગ ૨૭૦૦ ડેટા એન્ટ્રી ફોર્મસ, ૬૦૦ જેટલા ક્વેરી ફોર્મસ અને ૪૦૦૦ જેટલા જૂદા જૂદા રિપોર્ટ વિકસાવી સીસ્ટમને સુપેરે કાર્યાન્વિત બનાવેલ છે, જેના થકી સંઘના મેઈન ડેટાબેઈઝમાં જૂદી જૂદી જગ્યાઓએ “ કોમ્પ્યુટરાઈઝ સીસ્ટમ ” દ્વારા દરરોજ અંદાજે લગભગ ૭,૫૦,૦૦૦ જેટલા થતા ડેટાઓની રેકોર્ડ ગ્રાફમાં સરળતાથી સંગ્રહ કરી વૃદ્ધિ કરવામાં આવે છે.

સુમુલ ડેરીના ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી વિભાગને સંસ્થાના અન્ય વિભાગો તરફથી મળતા હાર્ડવેર, સોફ્ટવેર કે અન્ય ટેકનીકલ સમસ્યાઓનું નિવારણ નીચે મુજબ કરેલ છે.

	હાર્ડવેર કે અન્ય ટેકનીકલ સમસ્યાઓ		સોફ્ટવેર	
	કુલ	ટકાવારી	કુલ	ટકાવારી
એકજ દિવસે નિવારેલ	૧૨૯૨	૬૪.૧૫	૩૩૦	૫૩.૭૫
બીજે દિવસે નિવારેલ	૫૦૫	૨૫.૦૭	૧૦૦	૧૬.૨૯
બે દિવસથી વધુ	૨૧૭	૧૦.૭૮	૧૮૪	૨૯.૯૬
કુલ	૨૦૧૪	૧૦૦.૦૦	૬૧૪	૧૦૦.૦૦
ચાલુ રીપોર્ટ માં ફેરફાર			૨૪૭	૪૦.૨૦
નવા રીપોર્ટ			૧૩૨	૨૧.૫૦
નવા એન્ટ્રી ફોર્મ			૩૭	૬.૦૩
ચાલુ ફોર્મ માં ફેરફાર			૧૩૧	૨૧.૩૩
ડેટાબેઝ			૪૩	૭.૦૦
અન્ય			૨૪	૩.૯૪

પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતીને અનુલક્ષીને સંઘ દ્વારા નિમ્નદર્શિત “ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ” વિકસાવી જૂદા જૂદા પ્રકારે સ્થાપિત કરવામાં આવેલ છે.

આ વર્ષે આપણે અદ્યતન એવુ ડેટા સેન્ટરનું નિર્માણ કરેલ છે. જેના થકી આપણે આવનાર વર્ષોમાં થનાર ટેકનોલોજી ના વધારા ને સારી રીતે અપનાવી શકીશુ તથા આ નવુ પ્રસ્થાપીત ડેટા સેન્ટર આધુનીક સવલતો ધરાવે છે. તેથી આપણે આપણી રોજરોજની કામગીરી અવીરત પણે વિશ્વસનીયતા થી કરી શકીશુ.

સુમુલ ડેરીએ તેના ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી વિભાગ થકી ઉપરોક્ત સુવિધાઓ સુપેરે ગોઠવી તેની દરેક પ્રકારની રોજની જૂદી જૂદી કામગીરીઓ જેવી કે દૂધ સંપાદન કામગીરી, દૂધ વિતરણની કામગીરી, ખેડૂતોને નિયમિત અને સમયસર તેઓના દૂધના નાણાંની ચૂકવણી, દૂધ વેચાણના આવેલ નાણાં, જૂદી જૂદી પ્રોડક્ટ્સ વેચાણના નાણાંની વસુલાત કરવાની કાર્યપદ્ધતિ, કર્મચારીઓને વેતન ચૂકવણી તથા સંઘ સાથે સંયોજિત વેપારીઓ / પાર્ટીઓને તેઓના માલનું પેમેન્ટ ઝડપી, ચોકસાઈપૂર્વક અને વિના વિલંબે કરી શકાય એવી પદ્ધતિઓ અમલીકૃત કરેલ છે. આમ કરીને સંઘે ‘ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી’ ને દુરંદેશી પગલારૂપે દરેક સ્તરે અને સમયે ખૂબ જ ઝડપી અને ચોકસાઈથી વિકસાવી પ્રવર્તમાન સમય સાથે તાલ મેળવેલ છે.

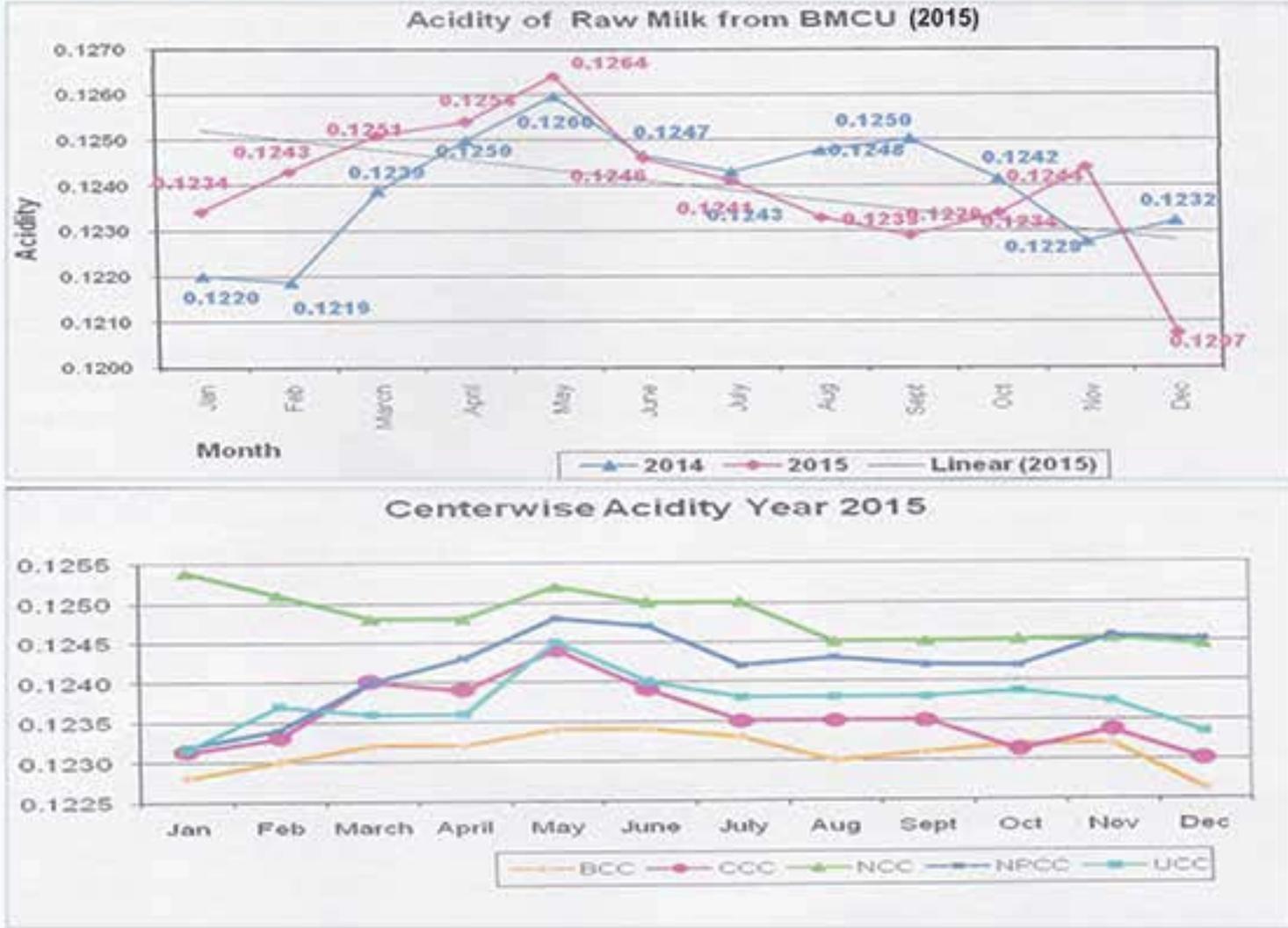
૧૧ - ક્વોલીટી કંટ્રોલ, ક્વોલીટી એશ્યોરન્સ અને આઈ એસ ઓ સિસ્ટમ :

દૂધનાં રાસાયણિક પૃથ્થકરણ કરવા માટે અત્યાધુનિક સાધનોથી સંઘની તથા તમામ ચીલીંગ સેન્ટરની લેબોરેટરી સુસજ્જ કરવા કુલ છ મીલ્કોસ્કેન (એફ ટી ૧૨૦), અને છ ઈન્ડીફોસ મશીન, એક અદ્યતન મીલ્કોસ્કેન (એફ ટી ૧) કે જે દૂધમાં થતી ભેળસેળ અંગેની માહિતી આપવા સક્ષમ છે તે અને બે મીલ્કોસ્કેન માઈનોર મશીનો સંઘની લેબોરેટરી ખાતે કાર્યરત છે. દૂધમાં રહેલ બેક્ટેરીયાની ગણતરી કરવા અતિઅત્યાધુનિક હાઈટેક બેક્ટોસ્કેન મશીન સંસ્થાની મુખ્ય લેબોરેટરી ખાતે કાર્યરત છે.

સંસ્થાની મુખ્ય લેબોરેટરી ખાતે તેમજ તમામ ચીલીંગ સેન્ટરની લેબોરેટરી અને લાહે પ્લાન્ટમાં બી.આર. ડીજીટલ મશીન આપવામાં આવેલ છે જે દૂધમાં ચરબીની ગુણવત્તા ચકાસણી કરે છે.

આ અદ્યતન મશીનોથી આપણાં દરેક પરિક્ષણો ચોકસાઈપૂર્વક હાથ ધરી શકાય છે અને ક્ષણિક લાભપ્રાપ્તિ માટે જેઓ દૂધમાં ભેળસેળ કરે છે તેનું સફતાપૂર્વક પરીક્ષણ થઈ શકે છે. ભારત સરકાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ નવા ખાધ સુરક્ષા અને માનક કાયદા અંતર્ગત, તેઓ દ્વારા લીધેલ સેમ્પલોમાં રાસાયણિક અને જૈવિક ક્ષતિ માલુમ પડે તો સંસ્થાની બદનામી, માનહાની થઈ શકે, જેના નિવારણ માટે આપણે સૌએ દરેક સ્તરે, ક્ષેત્રે અને ટીમવર્ક દ્વારા ખાધ સુરક્ષા અને ગુણવત્તા પ્રતિ પ્રતિબદ્ધ બની સતત પ્રયત્નશીલ રહીએ.

આઈ.એસ.ઓ. સિસ્ટમના પાલનથી આપણે ગામડાઓમાંથી આવતા દૂધની ગુણવત્તામાં નોંધપાત્ર સુધારો કરી શક્યા છીએ. વર્ષ દરમ્યાન રો મિલ્ક એસીડીટીમાં સુધારો થયેલ જોવા મળે છે.

૧૧અ. ગુણવત્તા સંચાલન રચના : (ISO 9001:2008)

ખાદ્ય ખોરાક સુરક્ષાના આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરના ધારાધોરણ સાથે તાલમેલ જાળવવા આમ તો આપણી સંસ્થાએ સન ૨૦૦૦ની સાલથી જ ગુણવત્તામાં પ્રબંધન પદ્ધતિ આઈએસઓ: ૯૦૦૨: ૧૯૯૪ નો અમલ કરી પ્રમાણપત્ર મેળવી લીધું હતું. સન ૨૦૦૩ની સાલમાં આઈએસઓ સ્ટાન્ડર્ડ અપગ્રેડ કરાવી ૯૦૦૧:૨૦૦૦ પ્રમાણે આપણી સંસ્થાની ગુણવત્તા પ્રબંધન પદ્ધતિ અદ્યતન બનાવી. સુમુલ ડેરી સુરત અને લાહે પ્લાન્ટ(નાસીક) એકી સાથે ૨૦૦૮ માં આઈએસઓ: ૯૦૦૧:૨૦૦૮ થી પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે.

ગુણવત્તા માટે પશુ માવજત, દૂધ મંડળી, બલ્ક ચીલીંગ યુનિટ, શીત કેન્દ્ર, દૂધવહન, મધ્યસ્થ ડેરી એકમની દરેક પ્રક્રિયા દરમ્યાન કાળજી અને સાવચેતી રાખવા અને ગ્રાહકને સ્વચ્છ સુરક્ષિત ગુણવત્તાયુક્ત દૂધ મળી રહે એ જોવા માટે સાવધાન રહેવા જરૂરી છે. ઓક્ટોબર ૨૦૧૩માં આપણા ચારેય ચીલીંગ સેન્ટરો નવી પારડી, બાજીપુરા, નિઝર અને ઉચ્છલને પણ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરની ગુણવત્તા પ્રબંધન પદ્ધતિનું રીસર્ટિફિકેશન કરી ૯૦૦૧:૨૦૦૮ પ્રમાણિત કરવામાં આવેલ છે.

દૂધની ગુણવત્તા બાબતમાં આપણે ઉત્તરોત્તર સુધારો કરી શક્યા છીએ. ગ્રામ્ય સ્તરે છ દૂધ મંડળીઓને ૨૦૦૫માં આઈએસઓ: ૯૦૦૧:૨૦૦૦ પ્રમાણપત્ર મળેલ છે. તેનું પણ એપ્રિલ ૨૦૦૮માં પુનઃ મુલ્યાંકન કરી, પ્રમાણપત્ર ૨૦૧૧ સુધી રીન્યુ કરવામાં આવેલ છે. એપ્રિલ ૨૦૧૦માં વધુ ૨૬ દૂધ મંડળીઓએ આઈએસઓ: ૯૦૦૧:૨૦૦૮ પ્રમાણપત્ર મેળવેલ છે તથા બીજી ૪૯ દૂધ મંડળીઓએ પણ એપ્રિલ ૨૦૧૧માં ગુણવત્તા પ્રબંધન પદ્ધતિનું અમલીકરણ કરી “સાઈ-ગ્લોબલ, ઓસ્ટ્રેલીયા” દ્વારા સર્વેક્ષણ કરી પ્રમાણપત્ર પણ મેળવી લીધું છે. વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ માં ૫૦ દૂધ મંડળીઓને આઈએસઓ ૯૦૦૧:૨૦૦૮ પ્રમાણિત કરવામાં આવેલ છે.

સુમુલ દાણ ફેક્ટરી, ચલથાણમાં પણ ગુણવત્તા પ્રબંધન પદ્ધતિનું આઈએસઓ: ૯૦૦૧:૨૦૦૦ પ્રમાણે ઓગષ્ટ ૨૦૦૧ થી અમલીકરણ ચાલુ હતું તેને આઈએસઓ: ૯૦૦૧:૨૦૦૮ પ્રમાણે માર્ચ ૨૦૧૩માં પુનઃમુલ્યાંકન કરી અદ્યતન બનાવવામાં આવેલ છે જે ૨૦૧૬ માં ફરી અદ્યતન કરવામાં આવશે. આઈ.એસ.ઓ. ૯૦૦૧:૨૦૦૮ ની નવી આવૃત્તિ હવે પછી આઈ.એસ.ઓ. ૯૦૦૧:૨૦૧૫ થશે.

૧૧૭. ખાદ્ય સુરક્ષા સંચાલન રચના :(ISO 22000:2005)

સન ૨૦૦૦ માં કોડેક્ષ (HACCP 9000) એચ.એ.સી.સી.પી. ૯૦૦૦નું પ્રમાણપત્ર મેળવી સુસજ્જ થયેલ છે જે આંતરરાષ્ટ્રીય ખાદ્ય સુરક્ષાના ધારાધોરણને જાળવી રાખવા માટેની રચના હતી.

૨૦૦૬ માં ફુડ સેફ્ટી એક્ટ કાયદાને અનુરૂપ નવા આઈએસઓ સ્ટાન્ડર્ડ ૨૨૦૦૦ નું અમલીકરણ કરી નવેમ્બર ૨૦૦૮માં આ પ્રમાણપત્ર પણ મેળવી લીધું છે. તેમજ માર્ચ ૨૦૧૪ માં આઈએસઓ ૨૨૦૦૦:૨૦૦૫ ફુડ સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ સીસ્ટમથી ચારે ચીલ્ડ્રીંગ સેન્ટરોને પ્રમાણિત કરવામાં આવેલ છે. ભારત સરકાર દ્વારા ખાદ્ય સુરક્ષા અને સ્ટાન્ડર્ડ કાયદો ૨૦૦૬, પ્રમાણે આપણી જવાબદારી “ધાસ થી ગ્લાસ” સુધી રહેશે. દૂધમાં કોઈપણ જાતનું આરોગ્યને નુકસાન કરે તેવા તત્વો નથી તેની ખાત્રી કરવા સુમુલ ડેરી સુરત અને લાહે પ્લાન્ટ (નાસીક) એકીસાથે ૨૦૦૮ માં આઈએસઓ: ૨૨૦૦૦:૨૦૦૫ થી પ્રમાણિત કરવામાં આવેલ છે જે નેધરલેન્ડ્સથી સંચાલીત ડી.એન.વી.જી એલ સર્ટિફિકેશન બોડી છે.

૧૧૬. પર્યાવરણ સંચાલન રચના :(ISO 14001:2004)

આપણી સંસ્થા પર્યાવરણ અંગે પણ જાગૃત છે તથા પ્રદુષણ અટકાવવા અને પર્યાવરણના સંરક્ષણ માટે પ્રતિબદ્ધ છે. સન ૨૦૦૨ની સાલથી પર્યાવરણ પ્રબંધન પદ્ધતિ એટલે કે આઈએસઓ ૧૪૦૦૧:૧૯૯૬ પ્રમાણિત આપણી સંસ્થાએ મે ૨૦૦૬ માં આઈએસઓ ૧૪૦૦૧:૨૦૦૪ પ્રમાણે પર્યાવરણ પ્રબંધન પદ્ધતિનું આધુનીકરણ કરેલ છે, જે ૨૦૧૪ સુધી રીન્યુ કરવામાં આવેલ છે. હાલમાં તેને આઈએસઓ: ૧૪૦૦૧:૨૦૦૪ પ્રમાણે માર્ચ ૨૦૧૪ માં પુનઃ મુલ્યાંકન કરી અદ્યતન બનાવવામાં આવેલ છે અને મે ૨૦૧૭ સુધી માન્ય કરવામાં આવેલ છે.

જેને લીધે આપણે પર્યાવરણને લગતા દરેક ક્ષેત્રમાં નોંધપાત્ર લક્ષ્યાંકો પ્રાપ્ત કર્યા છે. કુદરતી સ્ત્રોત જેવા કે વિદ્યુત, ઉર્જા, પાણીનો કચકસરયુક્ત ઉપયોગ થયો છે. વિદ્યુત, ઉર્જા બચાવમાં આપણે ૬ વખત નેશનલ એનર્જી કંઝર્વેશન એવોર્ડ હાંસલ કરેલ છે. વૃક્ષારોપણ ક્ષેત્રે સંઘમાં ૪ મોટા વૃક્ષોના છોડ, ૨૦૦ નાનાવૃક્ષોના છોડ રોપવામાં આવેલ છે તથા ૧૫૦ ચો. ફીટ એરિયામાં લોનનું વાવેતર કરવામાં આવેલ છે. તથા સાથે સાથે આપણા સંઘે ગ્રામ્ય દૂધ મંડળીઓ થકી સુરત અને તાપી જીલ્લાની દૂધ મંડળીઓ ખાતે કુલ ૯,૩૨,૯૫૮ વૃક્ષો રોપી વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમમાં સહભાગી બની એક અનેરું પર્યાવરણપ્રેમી યોગદાન આપ્યું છે, જે પર્યાવરણ સમૃદ્ધિમાં અવશ્ય વધારો લવાશે. ભાવિપેઢી માટે સારૂ પર્યાવરણ પ્રાપ્ત થાય એ દિશામાં પગલાં પાડવામાં સૌ સહકારી મિત્રોનો સહકાર સાંપડ્યો છે.

૧૧૬. સંચાલન રચના તાલીમ :(MANAGEMENT SYSTEMS (ISO) TRAINING)

વર્ષ દરમ્યાન ખાદ્ય સુરક્ષા અને ગુણવત્તા સંચાલન રચનાની બાહ્ય તાલીમ આપવામાં આવેલ છે જેમાં પ્લાન્ટ, એન્જીનીયરીંગ, લેબ, માર્કેટીંગ, પરચેઈઝ, એચ આર માંથી ૮૦ કર્મચારીઓને આઈ.એસ.ઓ. ૨૨૦૦૦:૨૦૦૫ ની તાલીમ ડી.એન.વી.જી.એલ. મારફત આપવામાં આવેલ છે અને ૮૦ કર્મચારીઓને આઈ.એસ.ઓ. ૯૦૦૧:૨૦૧૫ નવા ધારાધોરણની તાલીમ ડી.એન.વી.જી.એલ. મારફત આપવામાં આવેલ છે. સુમુલ ડેરીના ૪૧ ઓફીસરો આઈ.એસ.ઓ. ના ઈન્ટરનલ ઓડીટર તરીકે નિમાયા છે જેઓ દર છ મહિને ઓડીટ કરે છે. આઈ.એસ.ઓ. ૨૨૦૦૦:૨૦૦૫ અને આઈ.એસ.ઓ. ૯૦૦૧:૨૦૦૮ ના અમલીકરણથી કસ્ટમર કંમ્પ્લેઈનમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થયેલ જોવા મળેલ છે.

૧૨ - નવા પ્રોજેક્ટ અને વિકાસના કાર્યક્રમો :

સુરત જીલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લીમીટેડ, સુમુલ ડેરી, સુરત. દ્વારા દૂધ સંપાદન અને દૂધ વિતરણની કાર્યવાહીમાં ઉત્તરોત્તર વધારો થતા આવેલ દૂધની પ્રોસેસ પ્રક્રિયાને વધુ વેગવંતી બનાવવા માટે સંઘ દ્વારા અવનવી પ્રોડક્ટસ બજારમાં મુકવા માટે તેમજ સુમુલ ડેરી દ્વારા પ્લાન્ટની મીલ્ક હેન્ડલિંગ ક્ષમતામાં વધારો કરવા માટે આધુનિક ટેકનોલોજીની મશીનરીઓની ખરીદી કરી અને પ્લાન્ટ વિભાગનું જુદા જુદા તબક્કા વાર વિસ્તૃતીકરણ કરવામાં આવેલ છે જેની ટૂંકમાં વિગત નીચે મુજબ છે.

- સુમુલ ડેરી, સુરત ખાતે ટેન્કર અનલોડીંગ તથા ક્લીનીંગ માટે ૪ લાઈનનું કમ્પ્લીટ ઓટોમેટીક ટેન્કર અનલોડીંગ તથા ક્લીનીંગ સ્ટેશન સ્થાપિત કરવામાં આવેલ છે. જે કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે.

- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે છાશ બનાવવાની ટાંકીઓ તથા આટોમેટીક સી.આઈ.પી સીસ્ટમ પહેલે માળે નવા સ્લેબ પર શીફ્ટ કરી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે છાશનું વેચાણ વધતાં છાશ માટે નવી ટાંકીઓ ખરીદ કરી ઈન્સ્ટોલ કરવામાં આવેલ છે તથા છાશ પેકીંગ માટે ૪ નંગ મશીનનો ઓર્ડર આપવામાં આવેલ છે. જેથી છાશની માર્કેટની જરૂરિયાત સમયસર પૂરી કરી શકાય.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે પ્રોસેસ વિભાગ ટેન્કર અનલોડીંગ બિલ્ડીંગનાં પહેલે માળે શીફ્ટ કરી કમ્પ્લીટ ઓટોમેશન કરવાના કામનો ઓર્ડર આપેલ છે અને કામ ચાલુ કરવામાં આવેલ છે. આ માટેની જરૂરી મશીનરીઓ જેવીકે પાશ્ચ્યુરાઈઝર, હોમોજીનાઈઝર, સેપરેટર, પીપીઆરએસ, ૧૫૦ કે એલ મિલ્ક સ્ટોરેજ સાઈલો, ૩૦ કેએલપીએચ સોફ્ટનીંગ પ્લાન્ટ વગેરે મશીનોનો ઓર્ડર આપી મંગાવી કાર્યરત કરવાની કામગીરી ચાલુ છે ઓટોમેટીક વાલ્વ સાથે કમ્પ્લીટ ઓટોમેશન કર્યા બાદ દૂધની પ્રોસેસીંગ પ્રક્રિયા સંપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત અને માનવત્રુટી રહિત કરી શકાશે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે કેટવોશર્સ પહેલે માળે શીફ્ટ કરવામાં આવેલ છે. માર્કેટમાંથી પરત આવતા કેટને પહેલે માળે સ્લેબ પર ચઢાવી, કેટવોશીંગ કરી, ઘોચેલા કેટને નીચે ઉતારી મશીન પર લઈ જવાની વ્યવસ્થા કરેલ છે. કેટવોશર્સનું ઓટોમેશન કરી ને કાર્યરત કરવાથી ટેમ્પરેચર કન્ટ્રોલ કરીને પાણી અને સ્ટીમની બચત થઈ છે તથા કેટની સફાઈ બરાબર થાય છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે “કુડ સેફ્ટી સ્ટાન્ડર્ડ એકટ ઓફ ઈન્ડિયા” ના નિયમો પ્રમાણે ૫ ડીગ્રી સેલ્સિયસ થી ઓછા તાપમાને દૂધ ડીસ્પેચ કરવા રેફ્રિજરેશન વિભાગમાં ગ્લાયકોલ સીસ્ટમ ઈન્સ્ટોલ કરી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે નવું ૧૦ ટન ક્ષમતાવાળું કુલ્લી ઓટોમેટીક બોઈલર અને પનીર વેક્યુમ પેકીંગ મશીનનાં ઓર્ડર આપવામાં આવેલ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે એનર્જી સેવિંગનાં વિવિધ કામો જેવા કે એલ.ઈ.ડી લાઈટસ, સાઈડ એન્ટ્રી એજીટેટર્સ, ટેમ્પરેચર કન્ટ્રોલર્સ, કન્ડેન્સ રીકવરી, ઈન્સ્યુલેશન, પાવર ફેક્ટર મોનીટરીંગ જેવા સાધનો લગાડી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે ટેન્કર અનલોડીંગ સ્ટેશન / પ્રોસેસ વિભાગ માટે નવું બિલ્ડીંગ, બોઈલર હાઉસ, આર.સી.સી રોડ વિગેરે કામ પૂર્ણતાને આરે છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે દૂધ અને દૂધના ઉત્પાદનના જથ્થામાં તથા તેની વિવિધતામાં વધારો થવાથી ઉભી થયેલ જરૂરિયાત મુજબ હાલના ૬ લાખ લિટર પ્રતિ દિવસ ઈ.ટી.પી ને ૧૨ લાખ લિટર પ્રતિ દિવસ કરવા અંગેની કાર્યવાહી હાથ ધરેલ છે. જે ૧૨ મહિનામાં પૂર્ણ થવા સંભવ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે મિઠાઈ વિભાગનું એફએસએસ આઈ ની જરૂરિયાત મુજબની બિલ્ડીંગનું બાંધકામ આ વર્ષમાં હાથ ધરાશે. જે અંદાજે ૧૨ મહિનામાં પૂર્ણ થવા સંભવ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત ખાતે ના ઉચ્છલ ચીલીંગ સેન્ટર ખાતે રેફ્રિજરેશન વિભાગમાં આઈસ બેન્ક ટેન્ક (આઈ.બી.ટી) માં નવી એમોનીયા કોઈલ તથા કુલીંગ ટાવર ઈન્સ્ટોલ કરી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે. અન્ય ચીલીંગ સેન્ટરો ખાતે એનર્જી એફિસિયન્ટ પંચ્મ ઈન્સ્ટોલ કરી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે.
- સુમલ ડેરી, સુરત સંઘના લાહે પ્લાન્ટ ખાતે દૂધ પેકીંગની ક્ષમતા વધારવા પાશ્ચ્યુરાઈઝર તથા હોમોજીનાઈઝર, ઈન્સ્ટોલ કરી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે. રેફ્રિજરેશન સીસ્ટમ તથા હોટ વોટર જનરેટરને ઈન્સ્ટોલ કરી કાર્યરત કરેલ છે. ફેડરેશનનાં જણાવ્યા પ્રમાણે છાશ પેકીંગ માટે ટાંકી તથા પાઉચ મશીન ઈન્સ્ટોલ કરી માર્કેટમાં મોકલવાનું ચાલુ કરેલ છે. ફેડરેશનની માંગણી મુજબ દહીં પેકીંગ કરવા માટેની મશીનરીઓ, ટાંકીઓ, ઈન્ક્યુબેશન રૂમ, કોલ્ડરૂમ, વિગેરે ઈન્સ્ટોલ કરી કાર્યરત કરવાનું કામ પૂર્ણતાને આરે છે. લાહે પ્લાન્ટ ખાતે મહારાષ્ટ્ર પોલ્યુશન કન્ટ્રોલ બોર્ડના નિયમ પ્રમાણે ઈટીપી વિસ્તરણ નું કામ ચાલુ કરવામાં આવેલ છે.

- સુમુલ ડેરી, સુરત સંઘના બાજીપુરા ચીલીંગ સેન્ટર ખાતે ઓટોમેટીક કેટલ ફીડ ફેક્ટરીનું બાંધકામ ચાલુ કરવામાં આવેલ છે. જે અંદાજિત ૧૨ મહિનામાં કાર્યરત કરવામાં આવશે. આ ફેક્ટરીની ઉત્પાદન ક્ષમતા ૩બલ થવાથી સભાસદોની હાલની તથા ભવિષ્યની જરૂરીયાતોને ધ્યાનમાં લઈ ઉચ્ચગુણવત્તા સભર દાણ (પશુ આહાર) પહોંચાડી શકાશે.
- સુમુલ ડેરી, સુરત સંઘની નવી પારડી ચીલીંગ સેન્ટર ખાતે ૧૦,૦૦૦ લિટરથી વિસ્તૃત ૨૦,૦૦૦ લિટર પ્રતિ દિવસની ક્ષમતાવાળા આઈસ્ક્રીમ પ્લાન્ટ કમ્પ્લીટ બિલ્ડીંગ તથા મશીનરીઓ સાથે બનાવવાનાં કામનો ઓર્ડર ઈ-ટેન્ડર દ્વારા પ્રક્રિયા કરી આપવામાં આવેલ છે. આ પ્લાન્ટમાં ૧૨૦૦ ટન બટર સ્ટોરેજ માટેનાં કોલ્ડ સ્ટોર્સનો પણ સમાવેશ થાય છે. આ કામ અંદાજિત ૧૮ મહિનામાં પૂર્ણ થવા સંભવ છે.
- સુમુલ ડેરી, સુરત સંઘના બાજીપુરા ચીલીંગ સેન્ટર ખાતે ૩ લાખ લિટર દૂધને પ્રોસેસીંગ કરી તેનો પાવડર બનાવવા માટે ઈ-ટેન્ડર દ્વારા પ્રક્રિયા કરી સિવિલ કામ તથા મશીનરીઓનો ઓર્ડર આપવામાં આવેલ છે. આ કામમાં સિવિલ બિલ્ડીંગ/પ્રોસેસીંગ મશીનરીઝ, યુટીલીટી મશીનરીઝ તથા પાવડર પ્લાન્ટ અને ૩૦૦૦ મેટ્રીક ટન પાવડર ગોડાઉન નો સમાવેશ થાય છે. પાવડર સ્ટોરેજ માટે ગોડાઉનનું બાંધકામ ચાલુ વર્ષમાં પૂર્ણ કરી વપરાશમાં લઈ શકાશે. બાજીપુરા વિસ્તારનું રો-મિલ્ક સુરત ન લાવતા ત્યાંજ પ્રોસેસ કરવાથી ટ્રાન્સપોર્ટશન ખર્ચ ઘટશે તથા ક્વોલીટીમાં સુધારો થશે. આ પ્લાન્ટ અંદાજિત ૧૮ મહિનામાં પૂર્ણ થવા સંભવ છે.

૧૩ ખાલા સ્વીકાર :

આપણને જ્યારે જ્યારે જરૂર પડી છે ત્યારે રાષ્ટ્રીય ડેરી વિકાસ બોર્ડના અધ્યક્ષ તથા મેનેજિંગ ડિરેક્ટરશ્રીના વખતોવખત માર્ગદર્શન અને સહકાર બદલ આભારી છીએ.

ફેડરેશન અને સભ્ય સંઘોના અધ્યક્ષશ્રીઓ, મેનેજિંગ ડિરેક્ટરશ્રીઓ, જનરલ મેનેજરશ્રીઓનું વખતો વખત માર્ગદર્શન મળતુ રહ્યું છે, જે બદલ તેઓના પણ અભારી છીએ.

રાજ્ય સરકાર તેમજ તેના સંલગ્ન ખાતાઓ વિશેષ કરી પશુપાલન ખાતા, સહકાર ખાતા, જીલ્લા રજીસ્ટ્રારશ્રી, સુરત તેમજ તાપી ટ્રાઈબલ સબ પ્લાન માંડવી તેમજ સોનગઢ, જીલ્લા પંચાયત સુરત અને તાપી તેમજ વિવિધ તાલુકા પંચાયતો તરફથી મળેલ સહકાર બદલ આભારી છીએ.

સુરત ડિસ્ટ્રીક્ટ કો. ઓપરેટીવ બેંક તેમજ અન્ય સહકારી બેંકો, રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો, સુરત મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, ટોરેન્ટ પાવર લિ. તથા ગુજરાત ગેસ કંપની તથા મહીધરપુરા પોલીસ સ્ટેશનના અધીકારીઓ તરફથી મળેલ સહકારની નોંધ લઈએ છીએ.

આપણા માનવંતા ગ્રાહકો, દૂધ વિતરણ એજન્ટો, ટ્રાન્સપોર્ટ કોન્ટ્રાક્ટરો, વેપારી મિત્રો તરફથી પણ સહકાર મળેલ છે. તેની કામગીરીને બીરદાવી સગર્વ નોંધ લઈએ છીએ.

આપણા સંચાલન અને વિસ્તરણ કાર્યક્રમોમાં દૂધ મંડળીઓના પ્રમુખશ્રીઓ, ઉપપ્રમુખશ્રીઓ, વ્યવસ્થાપક કમિટીના સભ્યશ્રીઓ અને સભાસદોનો સતત સહકાર મળ્યો છે. જે બદલ તેઓના આભારી છીએ.

અંતમાં સંઘના નિયામક મંડળના સાથી સભ્યશ્રીઓ તરફથી વખતો વખત માર્ગદર્શન અને સહકાર મળતો રહ્યો છે. તે બદલ તેમનો આભાર માનુ છું. સંઘના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી જયેશભાઈ ટેસાઈ, અધિકારીઓ અને કર્મચારી ગણનો સંસ્થાના સંતોષકારક સંચાલન અને પ્રગતિમાં મહત્વનો ફાળો રહ્યો છે, તેઓએ આપેલ સેવાઓની વિશેષ નોંધ લઈ તેઓનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનીએ છીએ.

સુરત.
તા. ૦૯/૦૬/૨૦૧૬

નિયામક મંડળના આદેશથી,
રાજેશકુમાર કાંતિલાલ પાઠક
પ્રમુખ.

54મો વાર્ષિક અહેવાલ ૨૦૧૫-૧૬

વિકાસ કેન્દ્ર

સંઘ ધી., સુમલ ડેરી, સુરત.

ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઉત્પાદક સંઘ ધી., સુમલ ડેરી, સુરત.
ગુજરાત સરકાર પ્રોત્સાહિત

“દેશી પશુ સંવર્ધન વિકાસ કેન્દ્ર લોકાર્પણ સમારોહ”

ઉદ્ઘાટક

શ્રીમતિ આનંદીબેન પટેલ

મુખ્યમંત્રીશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય

તા. ૧૯/૯/૨૦૧૫

“દેશી પશુ સંવર્ધન વિકાસ કેન્દ્ર (સિંચવળ) લોકાર્પણ સમારોહ” તા. ૧૯/૯/૨૦૧૫ સરદાર તા. માંડવી

અધ્યક્ષ સ્થાને ગુજરાત રાજ્યના મા.મુખ્યમંત્રીશ્રી આનંદીબેન પટેલ

શ્રી ગણપતસિંહ વસાવા (અધ્યક્ષશ્રી), શ્રી સૌરભભાઈ પટેલ (મંત્રીશ્રી), શ્રી બાબુભાઈ બોખરીયા (મંત્રીશ્રી), શ્રી કાનિભાઈ ગામીન (મંત્રીશ્રી), શ્રી પ્રમુખભાઈ વસાવા (સંસારશ્રી), શ્રી રાજેશકુમાર કાનિયાલ પાઠક (પ્રમુખશ્રી), શ્રી દિનેશભાઈ અમરસિંહ વસાવા (ઉપપ્રમુખ)

- શ્રી નરેશભાઈ બીખાભાઈ પટેલ
- શ્રી માનસિંહભાઈ કલ્યાણજીભાઈ પટેલ
- શ્રી પ્રવિણભાઈ નમલાભાઈ ગામીન
- શ્રી જયેશભાઈ નરવરભાઈ પટેલ
- શ્રી અરવિંદભાઈ સીંચાભાઈ ગામીન
- શ્રી ભરતસિંહ ગુમાનસિંહ સોલંકી
- શ્રી અરુણભાઈ જગુભાઈ પટેલ
- શ્રી ભરતભાઈ સુદાનભાઈ પટેલ
- શ્રી સુનિલભાઈ રતનજીભાઈ ગામીન
- શ્રી બળવતભાઈ શોરારભાઈ પટેલ
- શ્રી અનંતભાઈ જગુભાઈ પટેલ
- શ્રી રેશાભાઈ વસાભાઈ ચૌધરી
- શ્રી જીનેશભાઈ સીવપ્રસાદ ઉપાધ્યાય
- શ્રી સંજયભાઈ બલનભાઈ સુવંશી
- શ્રી ભરતસિંહ પરમાર (પાઠક.સંસાર)
- શ્રી અધિનભાઈ પટેલ (જીલ્લા પ્રમુખશ્રી)
- શ્રી બીખાભાઈ પટેલ
- શ્રી સુરેશભાઈ પટેલ
- શ્રી ઉશ્વરભાઈ પટેલ
- શ્રી મુકેશભાઈ પટેલ
- શ્રી મોહનભાઈ શેરિયા
- શ્રી આનંદભાઈ ચૌધરી
- શ્રી પ્રફુલભાઈ પાનસેરિયા
- શ્રી સંદીપભાઈ દેસાઈ
- શ્રી મહેશભાઈ વસાવા
- શ્રી દિલીપભાઈ રાહડ
- શ્રી રમણભાઈ પટેલ (જન્મી)
- શ્રી ફરજતભાઈ લખપતિ
- શ્રી દિલીપભાઈ ભડન

સુમુલ-લેખા જોખા તસ્વીરમાં

મહિલા સશક્તિકરણ પખવાડિયા
ઉજવણી, સુમુલ ડેરી, સુરત.
તારીખ:- 5/1/2014

“નેશનલ મિલ્ક ડે” રાષ્ટ્રીય દૂધ
દિવસ, મોસાલી.
તારીખ:- 5/11/2014

દૂધ ઘર ઉદઘાટન
સરભોણ મંડળી, તા. બારડોલી
તારીખ:- 14/1/2014

ફર્ટીલીટી ઈમ્યુવમેન્ટ પ્રોગ્રામ
વાંકલ, સુમુલ ડેરી, સુરત
શુભારંભ
એફ.આઈ.પી. મંડળીઓ દ્વારા.
તારીખ:- ૬/૯/૨૦૧૫

પશુપાલન ખાતુ, ગુ.રાજ્ય,
જિલ્લા પંચાયત,
સુરત. તથા સુમુલ ડેરી, સુરત.
આયોજીત.
તાલુકા કક્ષાએ પશુપાલન
શિબિર ક્રમ પ્રદર્શન
ગંગાધરા. તારીખ:- ૨૨/૯/૨૦૧૫

ભૂમિ પુજન
પાવડર પ્લાન્ટ, બાજીપુરા
તારીખ:- ૦૭/૧૨/૧૫

ભૂમિ પુજન
આઈસ્ક્રીમ પ્લાન્ટ, નવીપારડી.
તારીખ:- ૦૭/૧૨/૧૫

ભડભૂંજા દૂધ ઉત્પાદક સ. મં. લી.
દૂધઘર તથા ગોડાઉન ઉદ્ઘાટન.
તારીખ:- ૦૩/૧૦/૨૦૧૬

ડેટા સેન્ટર ઉદ્ઘાટન, સુમુલ ડેરી,
સુરત. તા. ૨૭/૦૮/૨૦૧૫

નેશનલ મિલ્ક ડે ઉજવણી

નેશનલ મિલ્ક ડે ઉજવણી

દૂધ મંડળી વૃક્ષારોપણ અભિયાન

૬૫મો વાર્ષિક અહેવાલ ૨૦૧૫-૧૬

દિવા કાર્યક્રમ
બરડીપાડા, તા. ડોલવણ
તારીખ:- ૧૭-૧૮-૧૯/૧૨/૨૦૧૫

દિવા કાર્યક્રમ

દૂધ ઘર ઉદ્ઘાટન

સુમુલ-લેખા જોખા તસ્વીરમાં

ફેમીલી સાર્થઝ
બાયોગેસ યોજના

ચેક વિતરણ

મહિલા સશક્તિકરણ
યોજના

૬૫મો વાર્ષિક અહેવાલ ૨૦૧૫-૧૬

દૂધ ઘર ભૂમિ પૂજન

દૂધ ઘર ભૂમિ પૂજન

બીસીયુ ઉદઘાટન સમારોહ

વિનામુલ્યે નેત્ર ચિકિત્સા કેમ્પ
તારીખ:- ૪/૧૧/૨૦૧૫
સ્થળ:- નિઝર શીતકેન્દ્ર.

દૂધ ઘર ભૂમિ પૂજન

આદર્શ દૂધ ઘર
શ્રી ખરવાસા મોવાછી ગૃપ દૂધ
અને શાકભાજી વેચાણ
કરનારી સહકારી મંડળી લિ.
ખરવાસા.

સુમુલ-લેખા જોખા તસ્વીરમાં

દૂધ ઘર ઉદઘાટન

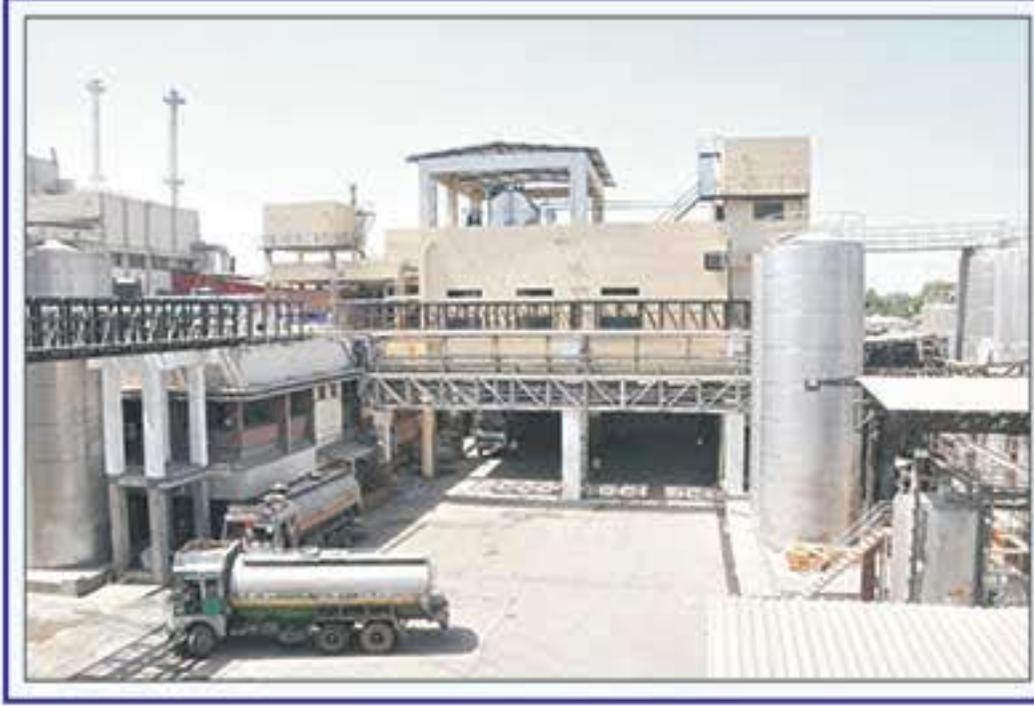
બેંક ખાતા અને પ્રધાનમંત્રી
સુરક્ષા વિમા
યોજના વિતરણ

BactoScan FC
બેક્ટોસ્કેન એફસી

વિશેષતા:

- ૪૮ કલાકમાં મળતા બેક્ટેરીયાના રીઝલ્ટ ૧૦ મીનિટમાં આપે છે.
- ૧ કલાકમાં ૫૦ થી ૧૦૦ સેમ્પલ ચેક કરે છે.
- ૨ થી ૪૦ ડિગ્રી સેં. તાપમાને ચેક કરે છે.
- ૪.૫ મીલી સેમ્પલ વપરાય છે.

જુનાં બે બિલ્ડીંગને જોડતું
નવું બિલ્ડીંગ તથા
બે નંગ ૧૫૦ કે.એલ.મિલ્ક
સ્ટોરેજ સાયલો

ઓટોમેટીક ચાર ટેન્કર
અનલોડીંગ તથા
ક્લીનીંગ સ્ટેશન

ડીસ્પેચ દૂધનું તાપમાન
ખાધ સુરક્ષાના નિયમો મુજબ
જાળવવા માટે રેફ્રિજરેશન
પ્લાન્ટમાં ગ્લાયકોલ ચીલીંગ
સીસ્ટમ

54મો વાર્ષિક અહેવાલ ૨૦૧૫-૧૬

ભારત સરકારના માનનીય મંત્રીશ્રી મોદનભાઈ કુંડારીયા તથા બારડોલીના સાંસદશ્રી પ્રભુભાઈ વસાવાને “રાષ્ટ્રીય ગોકુલમ મિશન” અતંગત ગીર ગાય પશુસંવર્ધન પ્રોજેક્ટની દરખાસ્ત આપતા સુમુલ ડેરીના પ્રમુખશ્રી રાજુભાઈ પાઠક

સુમુલ તંદુરસ્ત બાળ સ્પર્ધાના વિજેતા(૨૦૧૫-૧૬)
મહીડા દીશા હરદીપસિંહ (૦-૧ વર્ષ) ઘોષ દેબાંજના દેબનાથ (૧-૩ વર્ષ) સોની હિર રાકેશભાઈ (૩-૬ વર્ષ)

MILK PROCUREMENT (KGS) V/S. MILK SALE (LITERS) (2015-2016)

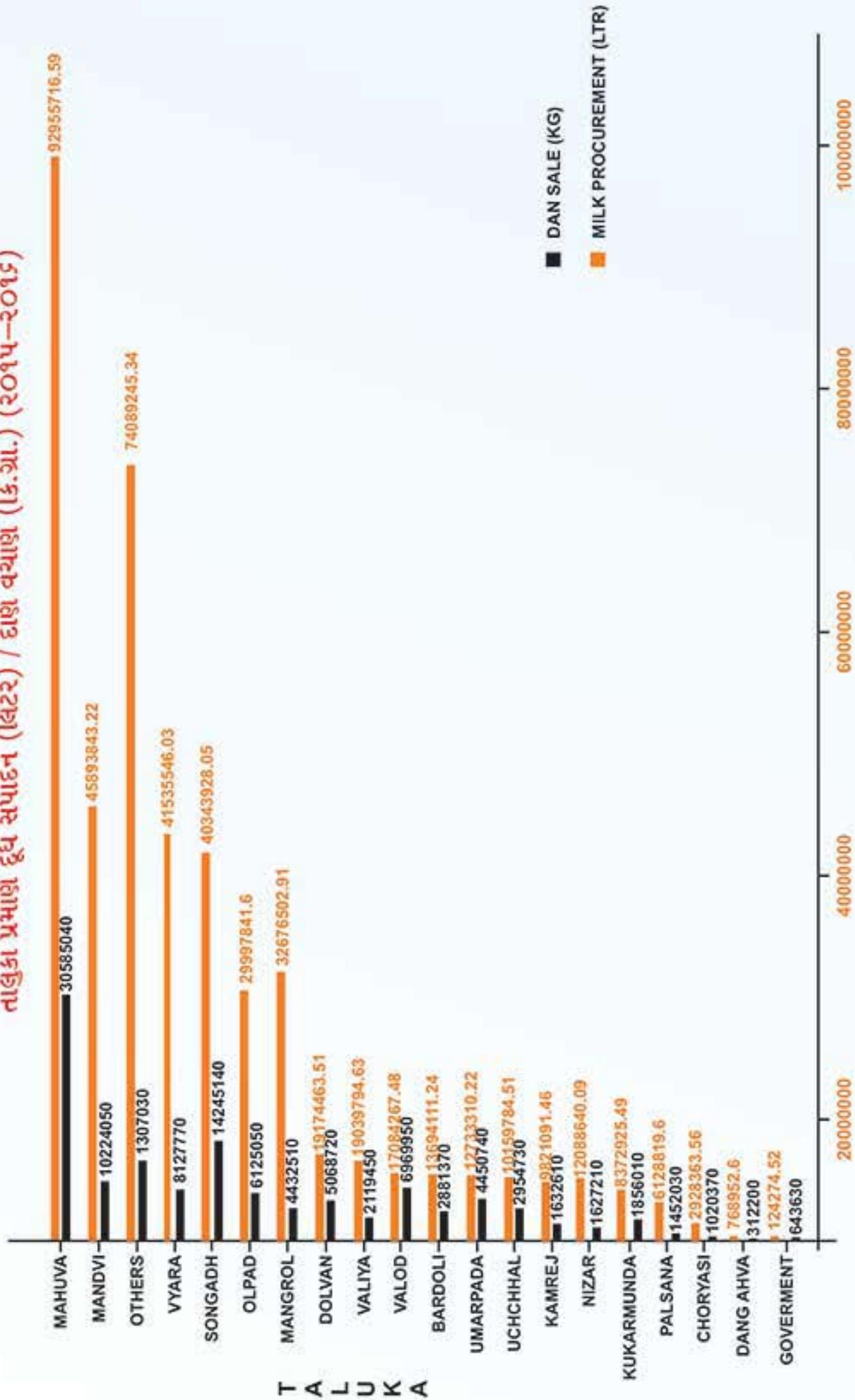
दूध संचयन (कि.ग्र.) / दूध बिक्री (लीटर) (२०१५-२०१६)

TALUKA WISE MILK PROC. (LITERS) VIS. CATTLE FEED SALE (KGS.) (2015-2016)

તાલુકા પ્રમાણે દૂધ સંપાદન (લિટર) / ઇણ વેચાણ (કિ.ગ્રા.) (2015-2016)

T A L U K A

